

SLOVENSKI

Poročevalec

Izdaja in tiska časopisno-založniško podjetje Slov. poročevalec... Direktor: Rudi Janžura...

INTERVJU DOPISNIKA »POLITIKE« S KITAJSKIM PREMIEROM ČU EN LAJEM

Prijateljstvo je osnova in želja obeh narodov

je izjavil Ču En Laj — Zahvalil se je tudi Jugoslaviji za podporo pri razpravah, da bi bila LH Kitajska sprejeta v OZN

Predsednik vlade in zunanji minister Ču En Laj je v svoji rezidenzi v Pekingu sprejel posrednega dopisnika »Politike«...

Za intervju s predsednikom kitajske vlade sem zaprosil takoj po prihodu v Peking, čeprav sem vedel, da redko daje intervjuje...

bolje razumeli, kaj hoče kitajski narod doseči in proti čemu se bori. Upam, da bodo tudi kitajski novinarji šli v Jugoslavijo in pisali o jugoslovanskih narodih...

»Ekselencija — sem postavil drugo vprašanje — želim bi slišati vaše mnenje o jugoslovanski zunanji politiki...»

»Predvsem — je odgovoril premier — smo hvaležni Jugoslaviji za njeno stalno in podporo v pogledu vzpostavitev kitajskih legitimnih pravic v OZN in zaradi stališča, po katerem bi morala Kitajska dobiti suverenost nad Formozo...»

Tako bodo jugoslovanski narodi... »Kljasko-jugoslovanski odnos — je sedaj normaliziran« — je pridelal svoj odgovor Ču En Laj.

Prvi dekret

Maroškega sultana Ben Jusefa

Rabat, 12. nov. (Reuter). Maroški sultan Ben Jusef je danes razpustil magzen, maroško upravo...

Brzojavka panamskemu predsedniku

Beograd, 12. nov. (Tanjug) Predsednik republike Josip Broz-Tito je poslal predsedniku republike Paname dr. Ricardu Arisu Espinozi brzojavko, v kateri mu priskrbi čestita k obletnici razglasitve republike.

Edvard Kardelj je potoval skozi Ljubljano

Ljubljana, 12. nov. (Tanjug) Danes dopoldne je prispel v Ljubljano na poti v Veliko Britanijo podpredsednik zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj. Skupaj z njim so prispeli v Ljubljano, vračajoči se z zasedanja zvezne ljudske skupščine tudi predsednik republike skupščine Miha Marinko, predsednik izvršnega sveta Slovenije Boris Kraigher in član zveznega izvršnega sveta Slovenije Ivan Maček.

Tov. Kardelj v Trstu

Trst, 12. nov. Podpredsednik zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj je v spremstvu državnega podtajnika za zunanje zadeve Srdje Price in državnega podtajnika zveznega izvršnega sveta Antona Vratuše popoldne potoval z brzovlakom skozi Trst v Veliko Britanijo na povabilo britanske vlade.

Avstrijski ujetniki 10 let po vojni

Dunaj, 12. nov. (Reuter) Funkcionar avstrijskega ministrstva notranjih zadev je povedal danes da je v tujih državah danes še 490 avstrijskih vojnih ujetnikov in civilnih internirancev, od teh 428 v Sovjetski zvezi. Ostali ujetniki so na Poljskem, v Albaniji, Češkoslovaški, Romuniji, Vzhodni Nemčiji in na Madžarskem.

in drugačne stike s nesocialističnimi državami?

»Seveda, socialistične države imajo lahko ekonomsko in kulturno izmenjavo s nesocialističnimi državami. Prepričan sem o superiorosti socialističnega sistema, ki se lahko potrdi s tako izmenjavo med socialističnimi in nesocialističnimi državami...»

»Ali mislite, da lahko dve socialistični državi razvijata svoje odnose tudi če so med njimi neregirani problemi in različni pogledi?»

»Odnosi med res socialističnimi državami bi morali biti tesni, čeprav so med njimi morda taka neregirana vprašanja, to pa zato, ker je osnova tistih njihov skupni faktor, do čim je vs drugo drugovrstnega pomena. Neregirana vprašanja ne bi smela postati ovira prijateljskega razvoja in tesnih odnosov — je končal Ču En Laj.

Pogovarjala se je preko prevažalca. S tem je bil razgovor končan. Predsednik Ču En Laj me je spremljal do vrat in se zanimal za obisk jugoslovanske novinarske delegacije ter druge manifestacije intenzivnega zблиževanja obeh držav.

Zivko MIHŠ

KONFERENCA V ZENEVI

Mednarodne spore bodo reševali brez nasilja

Zunanji ministri so končali razpravo v upanju na sporazum — Splošna ocena po večeršnjem sestanku: konferenca bo uspešna

ZENEVA, 12. nov. (Tanjug). Na današnji seji so zunanji ministri poudarili, da so stične točke glede razorožitve. Razprava je bila po njihovem mnenju zelo koristna in bo pripomogla k uspešnemu delu pododbora OZN za razorožitev. Macmillan je povzel argumente svojih predgovornikov in poudaril, da so v obeh iznešenih tizah elementi, ki lahko pripeljejo do napredka. Po poročilih agencije AFP so med drugim štirje ministri dosegli sporazum, da se bodo obvezali, da ne bodo uporabljali sile pri reševanju mednarodnih sporov. S tem je bila diskusija o drugi točki dnevnega reda (razorožitev) končana. Prihodnja seja bo v ponedeljek.

Današnja seja se je začela ob strani. Splošna sodba je, da so bili rezultati razprave o razorožitvi pozitivni. Povzemek dosedanje debata o tem vprašanju bodo ministri formulirali v besedilu končnega sporočila konferenca.

Molotov je še enkrat ocenil pripombe zahodnih sil o možnosti za učinkovito mednarodno kontrolo in poudaril, da je Sovjetska zveza odločno in jasno za vsako učinkovito nadzorstvo. »Toda,« je nadaljeval, »dokler takega načina zares ne najdemo, pripisuje Sovjetska zveza izreden pomen moralni vrednosti sklepa OZN, ki bi obsodil atomsko vojno. Zato znova predlagamo, naj se velike sile zavežejo, da ne bodo prve uporabile atomskega orožja. Taka moralna obseba atomskega orožja bi bila izrednega pomena za prepreženje nove atomske vojne.«

Düles je pripomnil k tej izjavi, da bi bilo potem tako moralno obsebo treba razširiti tudi na vsa druga konvencionalna in nekonvencionalna orožja. Za njim je britanski zunanji minister kot že rečeno, povzel vso debato o razorožitvi in izrazil zadovoljstvo vseh ministr

nistrov zaradi konstruktivne izmenjave mnenj o tem važnem vprašanju. Predsedujoči, Dulles, je potem sporočil, da se bodo ministri sestali v ponedeljek popoldne in da bodo govorili o tretji, zadnji točki dnevnega reda, to je o vprašanju odnosov med Vzhodom in Zahodom.

Po neuspehu v debati o prvi točki — vprašanju nemške zadržitve in evropske varnosti — pomeni današnji pozitivni izid razprave o razorožitvi, čeprav ni bil dosežen noben dokončen sporazum, ohrabljuje znak za uspeh cele zenevske konference. Postopek, ki so ga uporabili ministri na današnji zaključni seji s tem, da so govorili v glavnem o problemih, glede katerih so se stališča že približala, kaže, da je prav tu treba iskati možnosti za doseglo glavnih uspehov tega zasedanja, ki je pravzaprav v tem, da odбира zrela vprašanja izmed neregiranih mednarodnih problemov in s tem odpira ugodnejše perspektive za nadaljnja pogajanja in za so-glasne rešitve.

Zahodni ministri so danes popoldne na posebnem sestanku govorili v glavnem o vprašanju Bližnjega in Daljnega vzhoda in o možnosti za doseglo soglasja med štirimi velikimi državami o sprejemanju novih članov v OZN. Na današnjem sestanku bodo analizirali tudi svoje predloge o ukrepih za pospeševanje odnosov med Vzhodom in Zahodom, o katerih bo konferenca razpravljala v ponedeljek popoldne.

Prvi oficirji Wermachta

Obrambni minister Blank izročil imenovanja nad 100 oficirjem bodoče zahodnonemške armade — Komentarji političnih strank

Bonn, 12. nov. (Tanjug). Zahodnonemški minister obrambe Blank je danes izročil listine o imenovanju prvih častnikov bodoče zahodnonemške vojske. Dva generala, Heusinger in Speidel, sedanja visoka funkcionarja Blankovega ministrstva, 18 polkovnikov, 30 majorjev, 40 kapetanov in 11 nižjih oficirjev in podoficirjev, ki so danes dobili imenovanja, bodo služili v ministrstvu obrambe, v središčih za novačenje in vežbanje ter pri organizaciji zahodnonemške vojske.

Omenjeni častniki in podčastniki bodo služili v ministrstvu obrambe, v središčih za novačenje in vežbanje ter pri organizaciji zahodnonemške vojske.

Ko jim je izročil listine, je Blank dejal, da pomeni imenovanje prvih častnikov jasen dokaz, da hoče zvezna republika z istimi dolžnostmi v zahodni skupnosti prevzeti tudi iste obveznosti. Vsi častniki naj s svojim delom sprotnevaio k večanju obrambne sposobnosti Zahodne Nemčije. Blank je pripomnil, da »ne smejo pozabiti na vojaško preteklost. O tej preteklosti naj sodijo trezno in brez predsodkov, brez poveličevanja pa tudi brez zaprejenosti.« Imenovanje prvih častnikov je povzročilo v zahodnonemških

polnjevala obveznosti, ki jih je prevzela s pariškimi sporazumi.

Vpoklic pol milijona mož, kolikor jih ima Zahodna Nemčija pravico imeti pod orožjem v smislu pariških sporazumov, mora biti končan v naslednjih treh letih, računajoč od 1. januarja 1956, ko bo Bundestag sprejel novi zakon o armadi.

Kot smo že poročali, je odbor za preverjanje oficirskega kadra bodoče zahodnonemške vojske pripravil ministrstvu obrambe imenovanje še nadaljnjih 49 generalov in polkovnikov, ki so jih izbrali med 120 kandidati, bivšimi pripadniki nemške Wehrmacht. Dosedaj je ministrstvo obrambe dobilo skupno 172.000 prijav, od katerih je odbor za preverjanje pregledal 1.200 prošnje. V kratkem pričakujejo nadaljnjih imenovanj.

LONARDJEVA POSLANICA

Buenos Aires, 12. nov. (AFP) V poslanici na narod je predsednik Argentine Eduardo Lonardi poudaril, da po revoluciji, ki je strmoglavila prejšnje režime, ne sme biti niti zmagovalcev niti premaganih. »Nobenega dvoma ni,« je dejal, »da je politika prejšnjega režima v začetku uživala naklonjenost

velikega dela naroda. Ne moremo imenovati nerodoljubne ali pristaše tiranstva vse tiste, ki so z najboljšim namenom pristopili k temu režimu. To pa vzbije temu ne pomeni, da moramo biti popustljivi do tistih, ki so tako ali drugače sodelovali z režimom, zatirali sorodnike ali s nedovoljen način pridobili premoženje. Take ljudi je treba kaznovati,« je dejal Lonardi.

Glede napadov na nekatere člane je predsednik Lonardi poudaril, da je vlada za svoja dejanja v vsem odgovorna. Siroke plasti javnega mnenja se čudijo, da začasna vlada ni razveljavila vseh zakonov, ki jih je bila izdala Peronova vlada proti cerkvi in katoličanom, katerih herojski odpor je bil eden izmed bistvenih činiteljev priprave in uspeha revolucije. Na koncu je predsednik Lonardi dejal, da mora začasna vlada uvesti ustanove v državi s pravičnimi in nepristranskimi volitvami.

V Braziliji je mir

Uporniki so predali oblast, ko so zagotovili Kubitschku njegov položaj — Nova vlada bo sestavljena še danes

RIO DE JANEIRO, 12. nov. (AP). Po državnem udaru so v Rio de Janeiru začeli sestavljati novo brazilsko vlado. General Teixeira Lott, pod čigar poveljstvom je vojska včeraj izvedla državni udar in strmoglavila začasnega predsednika Carlosa Luza, je prevzel ministrstvo vojske. General Alves Seco je postal minister letalstva, admiral Antonio Alves Kamazas minister mornarice, Meneses pa minister pravosodja.

Namen državnega udara je bil, preprečiti morebitno vstajo, ki naj bi onemogočila Juscelinu Kubitschku, da bi 31. januarja postal predsednik Brazilije. Kubitschek je oktobra z velikansko večino zmagal na volitvah, pri čemer ga je podprla tudi levica. Kubitschka imajo za političnega naslednika pokojnega predsednika Vargas.

Luz pripada socialistični stranki prav tako kot Kubitschek, vendar pa se je pridružil disidentni skupini, ki se zavzema za to, da Kubitschek ne bi prišel na oblast. Večina večjih veljakov pa priznava zakonitost Kubitschkovje izvolitve in hoče zagotoviti vladi ustavnost. Carlos Luz je poslal brazilski mornarici sporočilo, naj preneha z odporom. Znano je, da se je brazilska mornarica uprila državnemu udaru generala Teixeira Lotta. Bivši minister mornarice, ki je podpiral strmoglavljenega predsednika Luza, je iz Sao Paola zbežal v pristanišče Santos, oddaljeno 350 km

SANTA MONICA, 12. nov. (AFP) Ameriški minister za mornarico Charles Thomas je povedal včeraj, da so poskusi z atomsko podmornico »Nautilus« dali uspehe, ki presegaajo najbolj optimistične napovedi. Atomске podmornice bodo nenavadno učinkovito orožje. Vlada je sklenila zgraditi s takih ladih, hkrati pa bo prosila Kongres za odobritev, da jih sme zgraditi še več.

Jesenška paša v Istri

Domač eksperimentalni reaktor

Beograd, 12. nov. V naši državi so v glavnem končane priprave za zgraditev prvega domačega eksperimentalnega reaktorja, kakor so izjavili v inštitutu za nuklearna raziskovanja »Boris Kidrič« v Vinči pri Beogradu.

Ko je govoril o pripravah za zgraditev reaktorja, je direktor inštituta Vojko Pavičič poudaril, da so s tem ustvarjeni pogoji za izpolnitev velike naloge, ki so si jo pionirski nuklearni znanosti v naši državi že davno postavili, namreč, da se z izkoriščanjem nuklearne energije dvigne razvoj naše industrije na višjo stopnjo. Zato se pojavlja neodložljiva potreba boljšega sodelovanja med industrijo in inštituti za nuklearna raziskovanja. »Delamo za potrebe industrije,« je poudaril direktor Pavičič, »toda potrebna nam je tudi njena pomoč, zlasti v tej fazi eksperimentalnega proučevanja. Medtem pa so v nekaterih podjetjih ljudje, ki pri vsakdanjem obravnavanju raznih zadev pozornostjo temu sodelovanju z inštitutom, ki naj žele v bodočnosti nuditi industriji neprecenljive koristi.«

Prčakuje se, da bo zboljšanje tega sodelovanja mnogo pripomoglo k širšemu posvetovanju z zastopniki industrije, ki je bilo napovedano v nedavnem intervjuju s predsednikom zvezne komisije

za nuklearno energijo Aleksandrom Rankovićem.

Znanstveni sodelavec inštituta v Vinči ing. Mirodrag Ristić je podal novinarjem širša pojasnila o doslej napomembnejših ukrepih na področju nuklearnih raziskovanj v naši državi, o zgraditvi prvega domačega eksperimentalnega reaktorja. Dejal je, da bodo pred začetkom gradnje tega reaktorja zgradili manjši reaktor tako imenovane nulte moči, ki je neobhodno potreben, da bi se mogel projektirati večji reaktor. Prvi domači reaktor ne bo služil samo za eksperimentalne namene, temveč bodo v njem proizvajali tudi izotope za industrijsko uporabo, ki jih danes uvažamo.

Elektrogospodarska skupnost Slovenije

Poročilo o stanju dotoka na reka-h in indeks proizvodnje za 11. november 1955. Srednji dnevni dotok v kubičnih metrih na sekundo: Drava — Dravograd 217 (lani 355). Sava — Moste 211 (lani 297). Sava — Medvode 79,7 (lani 229). Soča — Doblarj 122,7 (lani 367,4). Indeks proizvodnje in primerjavi z 1954 letom — 125.

VREME

Napoved za nedeljo: Bura blagovnih sprememb.

Predsednik republike pokrovitelj Pa še kar naprej po starem proslave desetletnice Zveze novinarjev FLRJ

Beograd, 12. nov. Pod pokroviteljstvom predsednika republike Josipa Broza Tita bo Zveza novinarjev Jugoslavije proslavila od 20. do 27. novembra 10-letnico rojstva delovanja.

Žrebanje obveznic II. ljudskega posojila

Beograd, 12. nov. V poslojpu Narodne banke FLRJ, Bulevar revolucije števil. 15, bo 15. novembra ob 16. uri deseto žrebanje obveznic II. ljudskega posojila. Ob tej priliki bo amortiziranih nadaljnjih 5 odstotkov skupnega zneska obveznic II. ljudskega posojila v višini 261.700.000 dinarjev.

Naloga pedagoških delavcev Z občnega zbora družva učiteljev in profesorjev v Domžalah

Domžale, 12. nov. Dopoldne je bil v prostorih pižne gimnazije v Domžalah občni zbor Društva učiteljev in profesorjev z območja občine nekdanjega kamniškega okraja, na katerem so razdelili organizacijo v tri samostojna društva, ki bodo imela svoje sedeže v Kamniku, Domžalah in Mengšu. Zborovanju so prisostvovali tudi predsednik okrajnega odbora SZDL Janez Vipotnik, predsednik sveta za prosveto in kulturo OLO Ljubljana Anka Pernuš, sekretar občinskega komiteja ZK v Domžalah Zdravko Troha in drugi gostje.

Pomembna publikacija

Te dni je izšla ob desetletnici osvojitve knjiga »Deset let socialistične graditve v Sloveniji«. Izdalo jo je predsedstvo glavnega odbora Socialistične zveze Slovenije, pripravil pa jo je posebni uredniški odbor, v katerem so bili: Anton Bole, dr. Marjan Dermastia, Jože Ingolič, Franc Kermavc, inž. Viktor Kotnik, Franc Perovšek in Milan Udovč.

Družina in mladinska vzgoja

V dneh od 31. oktobra do 2. novembra je bilo v Zagrebu »Posvetovanje o nekaterih problemih odnosov v družini in seksualni vzgoji mladine«. Kot smo poročali, je organizirala in pripravila Zveza prijateljev mlade FLRJ, ki je povabila k sodelovanju tudi vse organizacije v državi, ki se bavijo s pedagoško - vzgojno problematiko družine in posebej mladine. Priprave na posvetovanje so potekale nekaj mesecev, referate in koreferate pa so pripravljali številni javni delavci: zdravniki, pravniki, socialni in politični delavci, psihologi in psihiatrji, kulturni delavci in pedagogi.

na Kolarčevi univerzi. Tudi v nekaterih drugih krajih se bo proslava začela tega dne, tako n. pr. v Zagrebu, kjer bodo v dramskem gledališču priredili »Večer tiska in radija«.

Uspehi tiska in radija ter sodelovanje novinarjev v socialistični graditvi bodo pokazani na mnogih razstavah. Največje razstavo bodo odprli v Beogradu v nedeljo 20. t. m. Obiskovalci te razstave se bodo mogli seznaniti z zgodovinskim razvojem tiska, s tiskom v narodnoosvobodilni vojni, z desetletnimi uspehi našega novega tiska in radija v Srbiji ter v drugih ljudskih republikah, s 400 fotografiranimi dokumenti, naše desetletne graditve in drugim zanimivim gradivom. Slične razstave bodo prirečene v Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu, Novem Sadu, drugod pa razna prenosna razstava, ki jih bodo prenašali iz okraja v kraj.

Posebno mesto v programu proslave zavzemajo predavanja, ki bodo v teku tega tedna po šolah in mnogih vaseh od družbenem in kulturnem pomenu ter o vlogi tiska in radija. Poleg vsestranskega sodelovanja v tej proslavi bodo člani novinarskih republikanskih združenj v več skupinah obiskali mnoga mesta, vasi in industrijske

kraje, kjer bodo priredili usne časopise, posvečene tisku in radiju ter aktualnim policijskim dogodkom.

Razen raznih publikacij, ki bodo izdane v republikah ob uredništvu »Naše štampes«, glasila Zveze novinarjev Jugoslavije, izdalo slavnostno številko, ki se bo prodajala po vsej državi. Ta bogato opremljena številka »Naše štampes« bo objavila pismo predsednika republike tov. Tita, ki ga je poslal Zvezi novinarjev Jugoslavije ob desetletnici, ter izčrpno gradivo z mnogimi podatki

Povečanje pridelka sladkorne pese

Beograd, 12. nov. Na sestanku upravnega odbora Združenja industrije sladkorja v Zvezni industrijski zbornici so razpravljali o načinu podeljevanja premij pridelovalcem sladkorne pese v prihodnjem letu, kakor tudi o pridelovanju semena sladkorne pese. Sklenili so, da se bodo premije podeljevale samo tistim pridelovalcem, ki bodo poleg povečanja povprečnega pridelka povečali tudi površine, zasejane s sladkorno peso. Potrebno je namreč, da se poseje s sladkorno peso še najmanj 35 tisoč ha, da bi se izkoristile sedanje kapacitete tovarn sladkorja.

Za ta namen so določena sredstva za melioracije kakor tudi za oplemenitve pridelovanja sladkorne pese, za nagrajevanje pridelovalcev in za znanstveno-raziskovalno delo. Skupni sklad teh sredstev znaša

52.810.000 din. Samo za nagrajevanje pridelovalcev sladkorne pese v različni stroji in napravah je določenih 6 milijonov dinarjev.

Z nedavno odločbo zveznega izvršnega sveta je bila določena odkupna cena za sladkorno peso na 5 dinarjev za kg. Z isto odločbo je tudi določeno, naj tovarne izplačujejo pridelovalcem na račun premij po pol dinarja za kg pese. Premije bi se izplačevale po kmetijskih zadrugah, ker bodo zadruge sklepale pogodbe s tovarnami o odkupu in kontrahiranju sladkorne pese.

Sklicanje ljudske skupščine Srbije

Beograd, 12. nov. Seja republiškega zbora in zbora proizvajalcev ljudske skupščine Srbije je sklicana za 24. novembra ob devetih dopoldne.

VČERAJ IN DANES

Tin Ujevič umrl

Zagreb, 12. nov. Davi je umrl po daljšem bolehanju v 65. letu življenja eden izmed najpomembnejših hrvaških pesnikov Tin Ujevič. Njegov pogreb bo prihodnji teden.

V zadnjih desetih dneh je to že četrta huda nesreča, ki je zadela ne samo hrvaško, temveč tudi jugoslovansko književnost in umetnost. Nedavno so umrli zgodovinarja, kritičar in pisatelj Anton Barac, Mihovil Kombo in slikar Tomislav Križman.

Tin (Avgustin) Ujevič se je rodil 1. 1891 v Vrgovcu, nedaleč od Makarske, kjer je služboval kot profesor oče kot učitelj. Osnovno šolo je končal v Vrbovcu in Imotskem, dva razreda meščanske šole pa v Makarski. Klasično gimnazijo je obiskoval v Splitu, nato pa je študiral filozofijo v Zagrebu. Od leta je živel v Parizu, Beogradu, Sarajevu in Zagrebu.

Ze v solistični klasični gimnaziji je Ujevič napisal veliko število stihov. Prvi je zbruiil pesmi s pesmi, ki jih je objavil v zborniku »Mlada hrvaška lirika« 1. 1914. Tedaj je še po konceptualni in izrazni pripadal drugi generaciji hrvaške moderne.

Njegovi prvi zbirki pesmi »Lele« (1914) in »Kolaž« (1920) sta bila v »Kolažu« (1920) snadaja v najbolj del vsega, kar je dala novejša jugoslovanska poezija. L. 1932 je objavil v Niškem zbirko »Avto na korzu«, leto dni kasneje pa v Zagrebu »Otičeno zvonilo«. Pred drugo svetovno vojno je 1. 1937 Srbska književna zadruga izdala njegovo zbirko pesmi pod imenom »Pesni«. Zatem pa je objavil v Zagrebu knjigo »Ljudi za vprašama gostonice« in »Sklopel hanes«. Po vojni sta v Zagrebu izšli njegovi knjigi »Rukovet« in »Združba kamna na studencu«. Ujevič se je prav tako uveljavil s prevajanjem iz več jezikov.

Vsebina posvetovanja

Vsebina posvetovanja? Oboje, problematika odnosov v družini in seksualne vzgoje mladine je tako tesno medsebojno povezana, da je v življenju sploh ni mogoče ločiti. Četudi sta to glavna referenta ločila vsaj po zunanjem videzu. Oba sta v bistvu sestavni in najvažnejši, lahko bi rekli osrednji problem naše družine, družinske etike in s tem obremen naše družbene etike. Tov. dr. Matičeva pravi v svojem referatu: »Vzgojati našega otroka in mladino, pomeni zavestno vplivati na oblikovanje njegove osebnosti v celoti in zgraditi v nji določene odnose, ki bodo v skladu z etičnimi socialističnimi principi.«

Takšne odnose pa bodo otroci, naša mladina, lahko pridobili samo v družini ter bližnji in širši okolici. T. j. družbi, če jih bo sama, t. j. družina in družba je imela in živeva in odnosih, ki so v skladu z etičnimi socialističnimi principi. Samo vpra-

Jugoslovanska delegacija na zasedanju Mednarodnega združenja za socialno zaščito

Dne 16. novembra bo odpotovala v Mehiko jugoslovanska delegacija, ki se bo udeležila zasedanja generalne skupščine Mednarodnega združenja za socialno zaščito, ki bo od 20. novembra do 6. decembra v mestu Mexico. Jugoslovansko delegacijo bo vodil direktor Zveznega zavoda za socialno zavarovanje Zdenko Has.

Na dnevnem redu skušnje bodo zadeve bolniške zavarovanja in razvoja socialne zaščite po svetu. Zastopniki Jugoslavije bodo sodelovali pri proučevanju problema bolniškega zavarovanja s posebnim referatom.

Generalna skupščina te mednarodne organizacije bo razpravljala tudi o bilateralnih konvencijah s področja socialnega zavarovanja, o družinskih dokladah ter o poročilih odbora za socialno medicino in odbora strokovnjakov za zavarovanje brezposelnih.

Jugoslavija je posebno zainteresirana pri poročilih teh dveh odborov, ki bosta imela svoje svoje pred zasedanjem generalne skupščine. V Jugoslaviji se namreč pripravljajo nov sistem socialnega zavarovanja invalidov, a v odboru za socialno medicino je bil proučen vpliv profesionalne reha-

Šanje seksualne vzgoje mladine

izločiti iz celotne problematike vzgoje mladine in ga obravnavati samostojno oz. izolirano, bi bilo vse prej kakor koristno za reševanje problema, katerega smo se doslej lotevali samo od časa od časa in še to vedno oprezno in zadržano, pogosto pa tudi brez dovoljenega etičnega občutenja in odgovornosti. Prav vprašanje odnosov, ali in koliko so že v skladu z etičnimi socialističnimi načeli, bilo v družini, bilo v družbi, pa je skušalo zagrebško posvetovanje osvetliti, vzbuditi za njih interes in usmeriti prizadevanja javnih zdravstvenih, pravnih, socialnih, pedagoških in kulturno političnih delavcev k študiju njihove problematike in njenemu postopnemu reševanju.

V predpripravljeni Jugoslaviji je bilo v delovnem odnosu nekaj nad pol milijona ljudi. Danes se je število zaposlenih dvignilo na okroglo 2.240.000, to je več kakor štirikratno. Med za poslenimi je danes tudi ca 340 tisoč žena - v primerjavi z bivšo Jugoslavijo se je dvignilo odstotek zaposlenih žena v odnosu do vseh zaposlenih od 17 na 24 odstotkov. Prav zaradi velike zaposlitve žena je tudi razumljivo, da gospodinjstvih pomočnic skoraj ni več (statistično je ugotovljeno, da jih je tako malo, da jih zvezni statistični urad sploh več ne registira). - Kaj pomeni taka ugotovitev v življenjski praksi, pa boljše razumemo šele takrat, če vemo, da je od zaposlenih žena ca 50 odstotkov poročenih, da so torej žene in matere. Iz teh ugotovitev raste vrsta problemov in konfliktov v družini, ki vplivajo na družinske odnose ter na vzgojo mladine, po-

Pred tednom smo objavili vest iz Kranja, da gradi okrajni ljudski odbor novo upravno poslopje. Navedli smo tudi mišljenja, da taka gradnja pač nikakor ni v skladu z preusmeritvijo naše ekonomske politike.

Minil je teden dni, a okrajni ljudski odbor v tem času ni ukrenil ničesar. Najmanj, kar bi bilo potrebno, bi bilo vsaj pojasnilo javnosti. Toda tudi tega ni bilo. Zato mislimo, da je potrebno še enkrat spregovoriti o tej stvari.

Dober mesec je minil od gospodarskega posvetovanja v Beogradu, kjer so bile sprejete smernice za preusmeritev naše ekonomske politike. Po tem času je imelo precej vodilnih ljudi Jugoslavije vrsto govorov in predavanj, od katerih mnogi so bili tudi objavljeni, o tem, kaj moramo storiti, da se bodo te smernice res začele izvajati. V teh govorih je bilo povsod poudarjeno, da moramo omejiti tiste investicije, ki niso za naš razvoj neobhodno potrebne, da moramo omejiti investicije v tisto industrijo, ki še dolgo časa ne bo povračala sredstev, ki so bila vložena v njo in da moramo povsod uvesti čim večjo štednjo.

Kljub vsem tem govorom, v katerih se je postavljalo tudi vprašanje discipline pri izvajanju teh smernic, kot upravljanje v Zvezi komunistov in Socialistični zvezi, pa vendar vidimo, da se stare tendence še vedno uveljavljajo. Eden takih primerov je tudi v Kranju.

Nihče ne zanika okrajnemu

ljudskemu odboru v Kranju, da nima dovolj prostora za razmestitev svojih uslužbencev. Vendar se da uprašanje prostorov reševati na različne načine; lahko se to reši z majhnimi investicijami ali pa z velikimi. Posebno še, kadar so prostori potrebni za osebe

Takole izgleda teden dni po objavi naše vesti na gradilišču takih organizacijskih oblik, ki se šele razvijajo, kajti prepričani smo, da se bo vprašanje našega komunalnega sistema iz leta v leto vse bolj razvijalo, da se bodo pokazale nove potrebe po organizacijski obliki in s tem v zvezi po prostorih za upravni aparat.

V Kranju je bilo precej razpravljanja, kako se naj reši trenutno pomanjkanje prostorov za aparat okrajnega ljudskega odbora. En predlog je bil, da bi se dokončal sindikalni dom, ki je oddaljen le nekaj metrov od stavbe okrajnega ljudskega odbora, in ki že vrsto let nedokončan in neuporabljjen čaka svoje dograditve. Stroški za dograditve sindikalnega doma (za dograditve le-tega še vsaj za dobro leto in vidnih nikakršnih sredstev), bi bili minimalni, približno 5% od predvidenih stroškov za gradnjo novega objekta, ki ga sedaj v Kranju gradi. Ti stroški ne bi bili niti mnogo večji, kot znašajo stroški za že opravljen zemeljski dela za novo stavbo.

Druga varianta je bila, da

ZA UNICEVANJE ŽITNEGA PLEVELA

Beograd, 12. nov. Zvezni izvršni svet je odobril 130 milijonov dinarjev v devizah za nabavo kemičnih pripravkov za uničevanje žitnega plevela. Za ta denar bodo nabavili 700 ton tako imenovanih hormonskih selektivnih herbicidov, s katerimi bodo uničevali plevel med žitom na površini približno 250.000 ha. Računajo, da se bo z uporabo teh kemičnih sredstev povečal pridelek žita prihodnje leto za 50 do 75 tisoč ton.

Proti povišanju tarife Električne cestne železnice

Svet za komunalne zadeve in Svet za gospodarstvo občine Šiška sta na skupni seji dne 10. novembra gradila predlog električne cestne železnice za povišanje prevozne tarife za 210 odstotkov. Člani obeh svetov so bili mnenja, da zastopnik občine pri okrajnem ljudskem odboru predlaga temeljit pregled predloga ECZ po svojih organih, preden se sprejme kak sklep. Splošno mnenje je bilo, da se to podjetje ne more obravnavati kot kako drugo gospodarsko podjetje, ker je komunalnega značaja. To dejstvo bi moralo biti upoštevano tudi pri faktorjih ob priliki uvoza. Člani obeh svetov so bili tudi mnenja, da bo to povišanje prizadevalo predvsem stanovalce periferije mesta. Ti so bili že sedaj v slabšem položaju kot prebivalci centra tako glede stroškov kakor tudi izgube časa, sedaj pa bi se to stanje še poslabšalo.

OBVESTILO!

»Baza 80« pri Predsedstvu SNOS prireja v soboto dne 19. novembra 1955 proslavo 10. obletnice osvoboditve v Ljubljani. Pozivamo vse tovaršice in tovarše iz te baze, ki so bili v raznih oddelkih in komisijah, za kraljni četi, kuhinji ter kurirje, da pošljejo svoje natančne naslove najkasneje do 14. t. m. na naslov: »Pihlar Milka, Ljubljana, Zupančičeva 3-I., tel. št. 23-481«, da jim pravočasno pošljemo vabila za proslavo.

PRIPRAVLJANI ODBOR

»Baza 80« pri PSNOS

bi se sedanja stavba okrajnega ljudskega odbora dvignila za eno nadstropje, kar bi brez duoma zadostilo potrebam za razmestitev okrajnega upravnega aparata. Stroški za to bi znašali okoli 30 milijonov dinarjev, t. j. približno slabo šestino od stroškov, predvide-

nih za gradnjo novega objekta. V kranjskem okraju so velike potrebe po investicijah za objekte, ki so zelo potrebni. To so predvsem šole, zdravstveni dom v Kranju in stanovanja. Brez duoma, da je začetek gradnje novega okrajnega poslojpa odvzel sredstva, ki so bila že predvidena, da bi pomagala k boljšemu reševanju zgoraj navedenih prejšnjih problemov. Če bi se okrajni ljudski odbor odločil za doživado sindikalnega doma, bi ostalo še vedno dovolj sredstev za zgraditve zdravstvenega doma v Kranju, kjer so stroški predvideni na 120 milijonov in še za kakšno šolo. Če pa bi vzeli v poštev drugo varianto, dvig dosedanj stavbe za eno nadstropje, bi lahko s preostankom predvidenih sredstev zgradili bodisi zdravstveni dom in še bi od predvidenih sredstev ostalo dovolj denarja za zgraditve šol ali stanovanj.

Gradbena dela v Kranju so začeli šele v novembu, ko je morala biti perspektiva naše ekonomske politike pač vsakomur še dovolj jasna. Zato se nam zdi toliko bolj čudno, da je naša objava pred tednom ostala brez odmeva pri merodajnih čimteljih. Nasprotno, gradbena dela so šla z istim tempom naprej, če ne morda še hitreje. Smatramo pa, da zahteva ta problem nujno rešitve. Nikakor ne gre tu za prestiž enega ali drugega foruma. Reševanje tega problema zahteva samo dosledno disciplino pri izvajanju načel preusmeritve naše ekonomske politike, za kar smo vsi odgovorni naši javnosti, organom našega družbenega upravljanja in našim političnim organizacijam.

Naročniki SLOVENSKEGA POROČEVALCA so zavarovani proti posledicam n e z g o d !

POPRAVEK

k izdavi žrebanja srečk drzvene loterije 82. kola: Po 4200 din niso dobile srečke s končnicami 794, ampak so dobile po 4000 din srečke s končnicami 799

Jugoslovanska loterija, Direkcija za LRS

Obvestilo

Naprosamo vse svoje bivših borec španske republikanske armade (leta 1936-1939), ki so padli v Španiji ali v vrstah NOB (1941-1945), da javijo svoje naslove in podatke o padli Glavnemu odboru Zveze borec LRS - španska sekcija.

UREJUJEJO:

- SERGEJ VOSJAK (glavni in odgovorni urednik)
FRANČEK DRENOVEC (notranja politika)
ALEKSANDER JAVORNIK (gospodarstvo)
DUŠAN BENKO (mehanika)
MILAN ŠEGA (kultura)
STANE LIPAR (sport)
Za odnose odgovorni BORIS KRMAČ

V soboto, dne 26. novembra zvečer bo v veliki untonski dvorani tradicionalni IOVINARSKI KONCERT pred Dnevom republike in ob jubilejem Teden tiska

OB ROBU dogodkov

Zadnja posvetovanja

pred konferenco o tržaškem pristanišču — Jugoslovanska delegacija v Rimu

Trst, 12. nov. (Po telefonu). — V Trstu so bila včeraj zadnja posvetovanja pred začetkom mednarodne konference za tržaško pristanišče, kakor predvideva londonski sporazum. Mednarodno konferenco, ki bo 14. novembra v Rimu, je sklicala italijanska vlada, na njej pa bodo sodelovali zastopniki Avstrije, Jugoslavije, Češkoslovaške, Madžarske, Zahodne Nemčije in Švice.

Včeraj zjutraj je prispel v Trst šef italijanske delegacije ambasador Carandini, ki se je sestel z dr. Palamaro, s katerim sta — kakor se predvideva — dijle časa razpravljala o problemih tržaškega pristanišča, o splošnem gospodarskem položaju in možnostih trgovinske izmenjave z državami, ki sodelujejo na konferenci. Za tem je bil sestanek na trgovinski zbornici, katerega so se ude-

ležili številni strokovnjaki za carino, promet, trgovci z inozemstvom, spedičisti in drugi predstavniki lokalnega gospodarstva. Po neuradnih vesteh predvidevajo, da se je ambasador Carandini tudi z njim posvetoval o raznih gospodarskih vprašanjih, ki zadevajo tržaško pristanišče in promet, kar bo služilo italijanski delegaciji za orientacijo, ko bodo razne države na konferenci v Rimu dostavile svoje zahteve v zvezi s tržaškim pristaniščem. O razgovorih doslej ni bilo izdano uradno poročilo.

Včeraj popoldne je potovala skozi Trst delegacija FLRJ na konferenco o tržaškem pristanišču. Na tržaški postaji jih je pozdravil jugoslovanski generalni konzul v Trstu Mitja Vošnjak. Delegacijo vodi načelnik v državnem tajnistvu za zunanje zadeve Aleksander Jelič. Sestavljena je tudi iz italijanske delegacije, ki šteje 21 članov, med katerimi so predstavniki italijanskega zunanega ministrstva, zunanje trgovine in pomorstva ter strokovnjaki za carino in promet. V delegaciji so tudi trije strokovnjaki iz Trsta.

Zaupnica ali ne?

Komentarji francoskega tiska o glasovanju v narodni skupščini

PARIZ, 12. nov. (AFP). Danes ob 15. uri se je začela seja francoske narodne skupščine, na kateri bodo glasovali o zaupnici vladi Edgarda Faurea. Skupina poslancev socialistične stranke je sklenila glasovati proti zaupnici.

Par ur pred glasovanjem o zaupnici vladi vsi pariški časopisi razmišljajo o izidu. »Figaro« sodi, da je treba vladi vsekar dati zaupnico. »Humanite« piše, da je smoter pristašev imobilizma prepričani, da bi bila pri-

hodnja skupščina levičarska skupščina. Za vsem zmešanjski vprašanji okrog postopka se skriva samo strah, da v državi ne bi prišlo do sprememb. »Aurore« odprito piše, da bo vlada rešena, če bodo za njo glasovali komunisti in njihovi pristaši. »Franc Tireur« napoveduje, da bodo oba doma obojaki, če ne bosta ravnala tako, da bodo volitve decembra in »da bodo volitve kolikor toliko poštene.«

Atomsko orožje tudi v Zahodni Nemčiji

Nürnberg, 12. nov. (DPA). — Zahodnonemški minister za atomsko energijo Franz Strauss je sinoči napovedal, da je vlada napravila načrt za ustanovitev posebnih središč za atomsko raziskovanje v Zahodni Nemčiji. Na sestanku industrijske in trgovinske zbornice je Strauss povedal, da je zahodnonemška vlada do maja letos prepovedala sihehno dejavnost na področju atomske energije. Če bodo nove zahodnonemške oborožene sile oborožene z atomskim orožjem, je dejal Strauss, bo odločil vrhovni poveljnik Atlantskega pakta in svet ministrov zahodnoevropske zveze. Po mnenju zahodnonemškega ministra pa bi bilo »neodgovorno, če v federalni republiki ne bi storili ničesar za obrambo v morebitni atomski vojni.«

Arhitekti ubogajo

London, 12. nov. (Reuter). — Glede na kritiko sovjetske vlade, da vlagajo v Sovjetski zvezi preveč denarja v zidavo in da so v izdatki popolnoma neupravičeni, bodo postaje le-ninogradske podzemeljske železnice arhitektonsko spremenili. Radjalska postaja Moskve je poročala včeraj, da je glavni arhitekt podzemeljske železnice povedal, da so te načrte za to železnico dolgo proučevali in sklenili, da bodo odstranili nepotrebni okras.

Tankerji na atomski pogon

New York, 12. nov. (AFP). — Predsednik federalnega pomorskega sveta ZDA Clarence Morse je povedal, da se strokovnjaki ameriške vlade bavijo z mislijo, da bi zgradili ladjo cisterno, ki bi jo gñal atomski motor. Če bo kongres to odobril, bo ladja izročena prometu junija 1959. Morse pravi, da imajo v načrtu zgraditev še ene cisternske ladje, ki bi bila še popolnejša od prve in bi jo splovili v morje junija 1961.

Sprejet je ameriški predlog

Severne Koreje ne bodo zaslišali med razpravo o Koreji — Britanija za sprejem Španije?

NEW YORK, 12. nov. (Tanjug). Politični odbor Generalne skupščine je danes začel razpravo o Koreji v precej ostrem ozračju. Šlo je za to, ali naj bi k razpravi o tem vprašanju povabili zastopnike Severne in Južne Koreje ali pa samo zastopnike Južne Koreje. Sirijska delegacija je predlagala, da bi povabili v politični odbor zastopnike obeh delov delegacija ZDA pa je takoj za sirijsko resolucijo predlagala samo zastopnike Južne Koreje.

Odbor naj bi najprej glasoval o ameriškem predlogu, ne glede na to, da je sirijska delegacija predložila svojo resolucijo prej. Vodja jugoslovanske delegacije v tem obdobju, veleposlanik Mates, je izrazil mnenje, da tega vprašanja ne bi smeli gledati v ogledalu preteklosti. Po-

V Moskvi so prejšnjem teden praznovali 35. obletnico Oktobrske revolucije. Na sliki: Pogled na Rdeči trg v Moskvi med parado, ki so jo kreni na dan praznovanja.

ZDA ne dajo orožja

Prej mora Izrael sprejeti predloge OZN za ustavitve izgredev — pravijo v Washingtonu — Pearsom odpoval iz Kaira — Morse o Stevensonovih predlogih

WASHINGTON, 12. nov. (AP). Zastopniki ameriškega ministrstva za zunanje zadeve so danes povedali, da je malo verjetno, da bi Izrael dobil orožje od ZDA, če ne bo prej sprejel predlogov Združenih narodov o ustavitvi izgredev na mejah s arabskimi državami. Burnsovi predlogi so podlaga za proučitev izraelske prošnje.

Jordanska vlada se je danes pritožila na mešano komisijo za nadzorstvo nad premirjem v Palestini, češ da je neka izraelska patrolja prestopila jordanško mejo in streljala na jordanске enote pri vasi Karas. Jordanci so streljali nazaj in prišli Izraelci k umiku.

Kanadski minister za zunanje zadeve Lester Pearson je danes iz Kaira odpoval v Pariz. Včeraj se je bil dvakrat sestel s predsednikom komisije OZN generalom Burnsom, ki je prišel v Kairo, da bi z egiptovskiimi voditelji našel možnost za ureditev napetosti na izraelsko-egiptovski meji. Pearson je govoril tudi z egiptovskimi mi-

nistrom za zunanje zadeve Fawzijem. Iz diplomatskih virov se je zvedelo, da je razpravljal z njim o ponudbi predsednika vlade Velike Britanije, ki bi bil pripravljen posredovati med Izraelom in Egiptom.

Clan zunanje-političnega odbora ameriškega senata demokrat Wayne Morse je mnenja, da bi moral včerajšnji Stevensonov predlog za zagotovitev miru na Srednjem vzhodu skrbno proučiti vlada in zunanje-politični odbora obeh domov. Stevenson je predlagal, naj bi Združeni narodi postavili na mejah med Izraelom in arabskimi sosedi straže in tako zavarovali mir v Palestini.

Clan zunanje-političnega odbora George Aiken, republikanec, pa je dejal, da Stevensonovi predlogi lahko preprečijo ali pa povzročijo splošno vojno. Če na bi Združeni narodi prevzeli tako vlogo, bi morali dati čete majhnih narodov, ker bi bilo po Aikenovem mnenju tako manj nevarnosti, da bi se zaostriše razmere in izbruhnila splošna vojna.

Izraelu kakršnokoli orožje, in pravijo, da bi si ZDA olajšale diplomatski položaj, če bi dobavo orožja Izraelu prepustile Kanadi.

Denarna vprašanja FAO

Ameriški delegat je predlagal znižanje proračuna — V ospredju je razprava o pomoči nerazvitim državam

RIM, 12. nov. (Tanjug). Na generalni konferenci FAO je v teku splošna razprava o proračunu, programu pomoči in finansiranju nerazvitih držav. Glede proračuna je bilo doslej izraženo več mnenj. Generalni direktor FAO je predlagal, naj bi bil letni proračun te organizacije 7,6 milijona dolarjev. Ameriška delegacija je temu predlogu nasprotovala in zahtevala, naj bi znižali proračun na 6,4 milijona dolarjev.

Delegata Indije in Nizozemske sta izrazila presenečenje sprito stališča ameriške delegacije, ki bi hotela precej omejit dejavnost FAO. Indijski predstavnik je predlagal, naj bi se gibala višina proračuna okrog 6,8 milijona dolarjev.

Proračunska vsota obsega upravne stroške organizacije, stroške strokovnjakov in tehnične pomoči. V letošnjem proračunu so razen tega stroški za posebne ukrepe: Popis kmetijskih zmogljivosti v svetui in ustanovitve središč za uporabo atomske energije v kmetijstvu. O okrogli višini proračuna bodo glasovali jutri.

O programu za pomoč in finansiranje nerazvitih držav se je razvila še bolj živahna razprava. Indijski zastopnik je de-

jal, da programom za pomoč nerazvitim državam doslej niso posvečali dovolj skrbi in zlasti niso upoštevali specifičnih problemov posameznih zaostalih držav. Predlagal je, da bi pri izdelavi programov sodelovali tudi domači strokovnjaki posameznih držav, ki bolje poznajo potrebe svoje države. Indijska vlada bo podprla finansiranje zaostalih držav z dodeljevanjem kmetijskih presežkov. To finansiranje pa ne bo zadostovalo in bo treba najti možnosti, da bodo dobile zaostale države druga mednarodna posojila ter tako popolnoma zadovoljila potrebe po investicijskih delih. V ta namen bi morale razvite države povečati svoje prispevke organizaciji FAO.

Problemi, ki so bili obravnavani v splošni razpravi, bodo dobili obliko v odborih, ki bodo začeli zasedati prihodnji teden. Ti odbori bodo sklepali o naslednjih najvažnejših vprašanjih: 1. O nesorazmernosti cen kmetijskih pridelkov v raznih državah in težnji k splošni notranjih tržišč; 2. o avtomatski znižanju cen kmetijskih pridelkov in sorazmernem zvišanju potrošnje živil zlasti v zaostalih državah; 3. o dodeljevanju kmetijskih presežkov kot oblike finansiranja nerazvitih držav.

Nemški voz

Ker so na sedanjih ženevski konferenci odložili razpravo o nemški združitvi, se je tako imenovani nemški voz še bolj zapletel in po vsem svetu se je razširilo mnenje, da bo ta vozel nekot presekán po zgledu Gordijskega.

»PRAVDA« O ODNOSIH S TURČIJO

Moskva, 12. nov. (Tanjug). — Glede na nedavni obisk zahodnonemškega ministra obrambe Teodorja Blanka v Ankari, piše »Pravda«, da bi bile potrebne normalne in dobre zveze med sosedoma Turčijo in Sovjetsko zvezo ter se sklicuje na besede ustanovitelja Turške republike Kemala Atatürka, ki je dejal, da je prijateljstvo s Sovjetsko zvezo neogibno poročstvo za neodvisnost Turčije. Kdo bi mogel trditi, da je prvi sekretar KP Sovjetske zveze Hruščev med sprejemom, ki so ga priležili zastopniki držav bandunške konference v Moskvi na čast burmanskega predsednika U Nuju, v razgovoru s turškimi veleposlanikom dejal, da Sovjetska zveza želi normalne odnose in prijateljstvo zveze s Turčijo.

Proces proti beničkim partizanom odložen

Videm, 12. nov. V drugem jesenskem zasedanju videmskega porotnega sodišča bo pet procesov kriminalnega značaja in en proces proti bivšim partizanom iz Pordenona v Furlaniji. Obtožujejo jih, da so ubili aprila 1945 11 fašistov, pripadnikov vojaških formacij »Brigate Nere«. Vse to so procesi proti 50 partizanom briško-beneškega odreda kljub temu, da je preiskava že končana, zaenkrat odložili. To pa bi lahko tudi pomenilo, da bodo premeštili proces v kako drugo mesto izven videmske pokrajine.

UMRJA JE GA. COTY

Paris, 12. nov. (AFP). Davi ob petih je umrlo soproga predsednika Francoske republike Reneja Cotyja. Dobila je srčni napad.

Umrla je ga. Coty

Paris, 12. nov. (AFP). Davi ob petih je umrlo soproga predsednika Francoske republike Reneja Cotyja. Dobila je srčni napad.

UMRJA JE GA. COTY

Paris, 12. nov. (AFP). Davi ob petih je umrlo soproga predsednika Francoske republike Reneja Cotyja. Dobila je srčni napad.

Umrla je ga. Coty

Paris, 12. nov. (AFP). Davi ob petih je umrlo soproga predsednika Francoske republike Reneja Cotyja. Dobila je srčni napad.

ODMEV NOVE POLITIKE V KOLONIJAH

Belgijski Kongo

Belgijski Kongo je bil anektiran 1908, toda šele 1927 je Belgija revidirala meje svoje afriške kolonije s sosednjim portugalsko kolonijo Angolo. Dolgo je kazalo, da se razmere v Belgijskem Kongu ne bodo dosti spremenile, kmalu po drugi svetovni vojni pa je belgijska vlada pri svojem ministristvu za kolonije ustanovila posebno komisijo za kolonizacijo, v kateri so tudi predstavniki kolonistov v Belgijskem Kongu.

UMRJA JE GA. COTY

Paris, 12. nov. (AFP). Davi ob petih je umrlo soproga predsednika Francoske republike Reneja Cotyja. Dobila je srčni napad.

UMRJA JE GA. COTY

Paris, 12. nov. (AFP). Davi ob petih je umrlo soproga predsednika Francoske republike Reneja Cotyja. Dobila je srčni napad.

UMRJA JE GA. COTY

Paris, 12. nov. (AFP). Davi ob petih je umrlo soproga predsednika Francoske republike Reneja Cotyja. Dobila je srčni napad.

UMRJA JE GA. COTY

Paris, 12. nov. (AFP). Davi ob petih je umrlo soproga predsednika Francoske republike Reneja Cotyja. Dobila je srčni napad.

UMRJA JE GA. COTY

Paris, 12. nov. (AFP). Davi ob petih je umrlo soproga predsednika Francoske republike Reneja Cotyja. Dobila je srčni napad.

UMRJA JE GA. COTY

Paris, 12. nov. (AFP). Davi ob petih je umrlo soproga predsednika Francoske republike Reneja Cotyja. Dobila je srčni napad.

UMRJA JE GA. COTY

Paris, 12. nov. (AFP). Davi ob petih je umrlo soproga predsednika Francoske republike Reneja Cotyja. Dobila je srčni napad.

UMRJA JE GA. COTY

Paris, 12. nov. (AFP). Davi ob petih je umrlo soproga predsednika Francoske republike Reneja Cotyja. Dobila je srčni napad.

UMRJA JE GA. COTY

Paris, 12. nov. (AFP). Davi ob petih je umrlo soproga predsednika Francoske republike Reneja Cotyja. Dobila je srčni napad.

UMRJA JE GA. COTY

Paris, 12. nov. (AFP). Davi ob petih je umrlo soproga predsednika Francoske republike Reneja Cotyja. Dobila je srčni napad.

UMRJA JE GA. COTY

Paris, 12. nov. (AFP). Davi ob petih je umrlo soproga predsednika Francoske republike Reneja Cotyja. Dobila je srčni napad.

UMRJA JE GA. COTY

Paris, 12. nov. (AFP). Davi ob petih je umrlo soproga predsednika Francoske republike Reneja Cotyja. Dobila je srčni napad.

UMRJA JE GA. COTY

Paris, 12. nov. (AFP). Davi ob petih je umrlo soproga predsednika Francoske republike Reneja Cotyja. Dobila je srčni napad.

UMRJA JE GA. COTY

Paris, 12. nov. (AFP). Davi ob petih je umrlo soproga predsednika Francoske republike Reneja Cotyja. Dobila je srčni napad.

UMRJA JE GA. COTY

Paris, 12. nov. (AFP). Davi ob petih je umrlo soproga predsednika Francoske republike Reneja Cotyja. Dobila je srčni napad.

UMRJA JE GA. COTY

Paris, 12. nov. (AFP). Davi ob petih je umrlo soproga predsednika Francoske republike Reneja Cotyja. Dobila je srčni napad.

UMRJA JE GA. COTY

Paris, 12. nov. (AFP). Davi ob petih je umrlo soproga predsednika Francoske republike Reneja Cotyja. Dobila je srčni napad.

UMRJA JE GA. COTY

Paris, 12. nov. (AFP). Davi ob petih je umrlo soproga predsednika Francoske republike Reneja Cotyja. Dobila je srčni napad.

UMRJA JE GA. COTY

Paris, 12. nov. (AFP). Davi ob petih je umrlo soproga predsednika Francoske republike Reneja Cotyja. Dobila je srčni napad.

UMRJA JE GA. COTY

Paris, 12. nov. (AFP). Davi ob petih je umrlo soproga predsednika Francoske republike Reneja Cotyja. Dobila je srčni napad.

UMRJA JE GA. COTY

Paris, 12. nov. (AFP). Davi ob petih je umrlo soproga predsednika Francoske republike Reneja Cotyja. Dobila je srčni napad.

UMRJA JE GA. COTY

Paris, 12. nov. (AFP). Davi ob petih je umrlo soproga predsednika Francoske republike Reneja Cotyja. Dobila je srčni napad.

POPOTNI ZAPISKI OB SŁUČAJNEM SREČANJU Z JUBILEJEM

Tri norveške prestolnice

Pa ne, da bi me imel morda kdo za monarhista, zaradi tega, ker so tri pokolenja norveških kraljev zasedala najprej v Trondheimu, nato v Bergenu in zdaj v Oslu, in ker sem za časa svoje poti po Norveški obiskal prav ta tri norveška mesta, čeprav sicer v obratnem vrstnem redu. Sicer pa je norveška monarhija tako demokratična, da bi se verjetno marsikatera republika v njej lagodno počutila in prva stvar, ob kateri sem zadel, ko sem se s kovčki v rokah napotil po glavni ulici Karla Johanesa v Oslu do postaje holmekolenske podzemeljske železnice, kamor sem šel k znancem, je bil prav rumenkasti Slottet — kraljevska palača, ki je imela sicer nujno obvezen spomenik jahajočega kralja v ospredju, drugače pa je stala sredi neograjene javnega parka, po katerem so hiteli ljudje in se pošillili otroci z bicikli, drugi pa celo nabijali žogo prav na oglu pred kletnimi okni palače, kjer se je vrtil na peti gardist z živozelenim čopom na kapi.

Sicer sem pa to kraljevske vprašanje načel predvsem zaradi tega, ker je, ne glede na sicer staro vikingsko državno tradicijo iz IX. stoletja, prav z nastopom sedanjega kralja Haakona VII. povezan nemajhen jubilej norveške državnosti. Leta 1905 je namreč norveška skupščina Storting, ki je doslej priznavala švedske kralje, preknila personalno unijo, proglasila suverenost Norveške in povabila danskega kraljeviča Karla na novo ustvarjeni prestol. Prav letos pred 50 leti, v novembru 1905 je po izvršenem plebiscitu tudi stopil Haakon z dvehletnim prestolonaslednikom Olafom v naročju na norveška tla.

Petdeset let

Kraljev nastop je bil seveda samo zunanji izraz notranjega samozavestnega preloma v družbenih silah Norveške in prav te sile so pogonalne razvoj tudi poselej. Delavska gibanja, ki je bilo prej sorazmerne slabotno, se je v tem razdobju zaradi povečane industrializacije, vpliva Oktobrske revolucije in socialno eko-

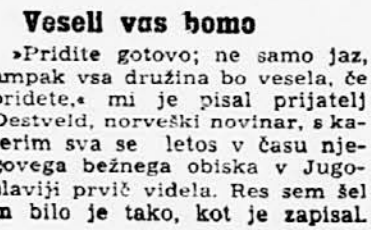
Predsednik norveške vlade Michelsen pozdravlja kralja Haakona. Ko ta z dvehletnim Olafom v naročju novembra pred 50 leti prvič stopa na norveška tla.

nomskih zapletitjavev po prvi svetovni vojni silno okrepilo. V začetku v opoziciji, od leta 1935 pa v oblikih parlamentarne demokracije na oblasti, je delavska stranka Norveške odločno prevzela odgovornost za razvoj države v svoje roke. Nasilna nemška okupacija v zadnji vojni je sicer zavrla ta razvoj, a po letu 1945 je Norveška v kratkem času ne le zacelila vojne rane, ampak tudi močno dvignila svoje gospodarsko in socialno raven.

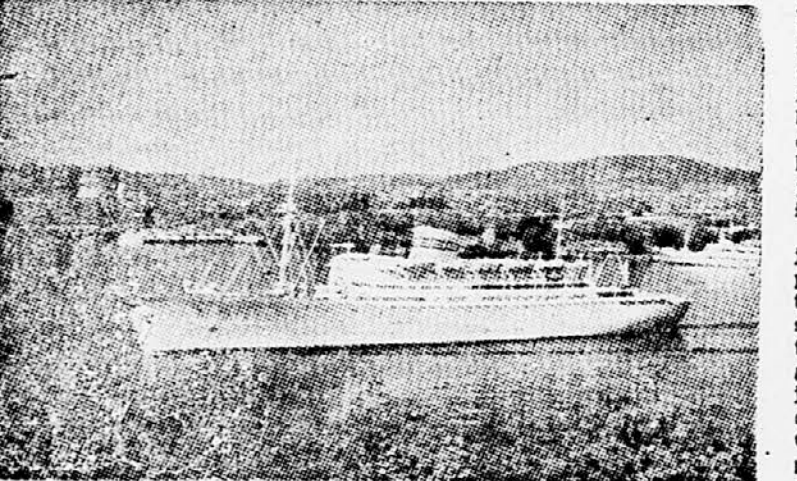
Samo nekaj podatkov iz knjig, ki so mi jih dali v zvezi z jubilejem. Obseg proizvodnje se je v teh petdesetih letih početril, oziroma računano v kronah, povečal za šestnajstkrat. Stevilo zaposlenih se je v istem času povečalo za 80 odstotkov. Umno izkoriščenost zlasti svoje vodne sile so deželo močno industrializirali. Medtem ko je bilo leta 1905 zaposlenih v poljedelstvu 41 odstotkov prebivalstva, v industriji pa samo 25 odstotkov, je danes sorazmerje obratno, 26 proti 28 v korist industrije, pri čemer je pa industrija glavna gospodarska panoga v deželi, ki predstavlja 40 odstotkov narodnega dohodka. Čeprav je Norveška v vojni izgubila večino svojega brodarstva, ima danes s sedmimi milijoni ton tretjo največjo trgovinsko mornarico na svetu. Letniulov rib znaša 1 milijon 700 tisoč ton. Prebivalstvo se je povečalo za 50 odstotkov. Življenjska raven se je dvignila za 500 odstotkov.

Veseli vas homo

»Pridite gotovo; ne samo jaz, ampak vsa družina bo vesela, če pridete.« mi je pisal prijatelj Oestved, norveški novinar, s katerim sva se letos v času njegovega bežnega obiska v Jugoslaviji prvič videla. Res sem šel in bilo je tako, kot je zapisal.

Novi norveški potniška ladja »Oslofjord« v zalivu fjorda pred Oslom z mestom in mestno hišo v ozadju.

Novi norveški potniška ladja »Oslofjord« v zalivu fjorda pred Oslom z mestom in mestno hišo v ozadju.

Vsi, doli do malega Stiana z razkuštranimi lasmi in topimi noskom, so bili polni prisrčnosti. »Ce potrebujete kopel, odprite pipo in ne uporabljajte svojih brisač, ampak naše, saj ste zdaj naš gost.« Presenetilo so me hoteli in mi za prvi slavnostni zajtrk med drugim pripravili tudi meso severnega jelena. Presenetiti me je hotel tudi načelnik tiskovnega oddelka pri zunanjem ministrstvu g. Aasp in mi pri kosilu, na katerega me je prvi dan povabil, dal pripraviti meso severnega jelena. Direktorja norveških železnic mi je izdala brezplačne vozne listke. Direktor oddelka za kulturne stike z inozemstvom g. Christoforsen je po trditvi, da je treba deželo spoznati samo tako, če jo človek obišče, in v knjižnici je sam izbral knjige in brošure. Točno ob napovedani uri me je kljub kopici državnih poslov sprejel predsednik vlade Einar Gerhardsen in njegov šef kabineta natančni g. Andersen, ki je stanoval zraven naše kolonije lesenih hišic v predmestju, mi je sam prišel po svojem vrtiljuku povedati, kako stvari stoji, ko me je zagledal na cesti. »Dober večer« me je dohitel, ko sem izstopil iz cestne železnice blizu stanovanja, visok plovilasec iz ene izmed sosednjih hiš, sčvergal sem videl, da se šil v mesto s sosedom Oestvedom, pa sem vas hotel kot njegovega gosta pozdraviti.

Še enkrat krvava pot

Se posebno pa so se med mnogimi Norvežani in Jugoslavnimi navezali stiki med zadnjo vojno. »Krvava pot« ni imela izmišljene teme. Pripovedoval mi je znanec v Oslu: »Ko sem bil letos v Sarajevu, je prišel v hotel k nam mlad novinar, črnolas, bajše se ukvarja s športom, po imenu Borisav Stanković. In pravil je, da je tudi on doživljal prav tako tako usodo v času vojne, kot jo opisuje »Krvava pot«. Ušel je iz nemškega taborišča in Norvežani so mu pomagali preko meje. Povedal mi je približno ime človeka, ki ga naj bi rešil, in ko sem se vrnil na Norveško, sem polzvedoval za njim. Res sem ga našel zgoraj na severu in mož se je strašno razveselil, da je črnlasi Jugoslovani živ. In izrazil je željo: naj me obišče, vsi ga bomo veselili. Pa ne samo to: v daljni Molrani se je krajevemu dopisniku, ko je bral o tem v časopisih, zgledil še nek drug norveški kmet. »Tudi jaz sem ga poznal, bil je pri meni in rad bi vedel, kako mu je danes, pišite mu, naj pride tudi k meni.« Vse to sem sporočil v Sarajevu, a odgovora se ni.

Volitve v Akersgatan

V norveško prestolnico sem prišel prav tisti dan, ko so imeli po vsej deželi občinske volitve za 740 novih občinskih svetov. Volitve, v katerih je delavska stranka znova dosegla pomembno zmago: 666.685 glasov in 6173 mandatov, kar pomeni skupno 601 sedež več, kot jih je imela doslej.

Mimo lesene vojašnice z belimi zastorčki na oknih, sem stopil na volišče v predmestni šol v Husebyju, ki je pa v ostalem skoraj prav tako velika kot Storting. Ze na dvorišču so nas obstopili agitatorji z velikimi napisi in tiskanimi kandidirnimi listami. Med listami je zabujala precej pozornosti lista tako imenovane svobodne ljudske stranke, na katero so mladi ljudje, ki vodijo stranko, postavili predvsem znane nepolitične strokovnjake in književnike, od katerih so jim pa mnogi v liste ušli. V dvoranah so državljanji volili za zavezo in izbrano listo v kuverti spustili v skrinjico. Pri vratih so opravljali formalno rediteljsko službo vojniki in ne po-

licija. »V Oslu imamo tako malo policije, da je ob vsaki večji priložnosti zmanjka in morajo pomagati vojniki.« je bil odgovor. Rezultate so začeli delno objavljati še isti večer, zlasti v tako imenovani norveški »Fleet Street«, ozki ulici Akersgatan, kjer so drugo zraven drugega skoro vsa velika uredništva raznih političnih časopisov. Kljub mrazu je ob objavljanju volilnih rezultatov, a še bolj pri predvajanju komičnih filmov, ki so jih vrteli vmes, gneča žuborela po ulici pozno v noč in nekateri so celo sedé vztrajali pod lampioni sosednje kavarne na prostem pri čaši še hladnejšega piva.

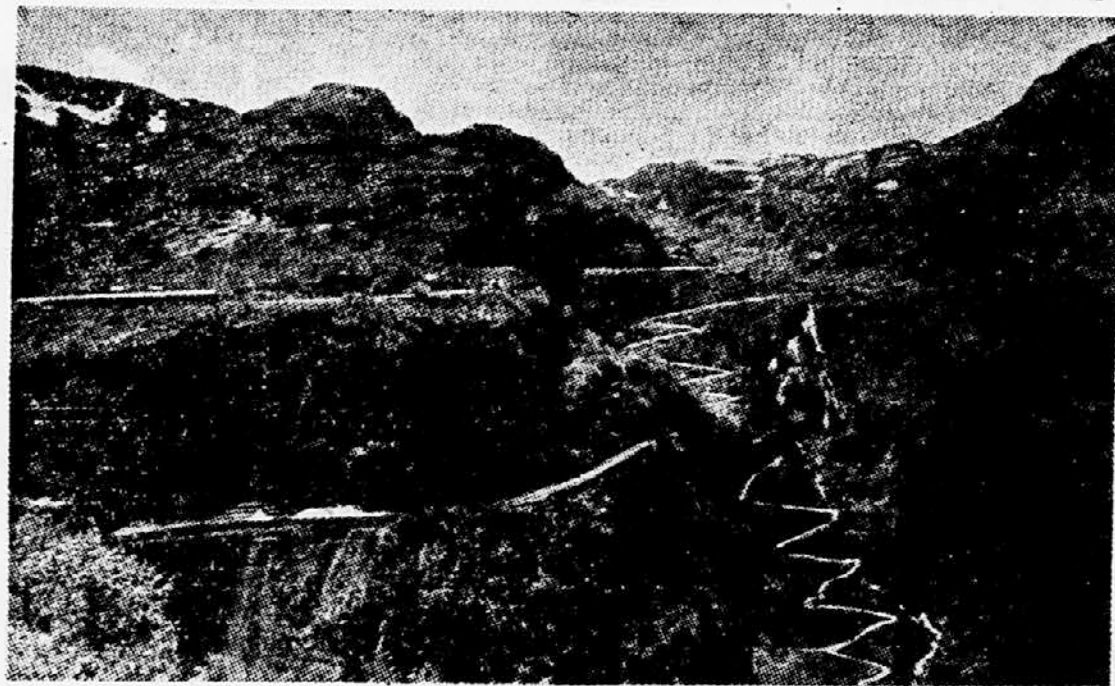
Gosti v Sinji dvorani

V Oslu sem govoril z mnogimi ljudmi, zlasti z nekaterimi uglednimi socialisti in umetniki. A o tem drugič. Za zdaj o razgovoru, ki bi ga moral imeti z županom, a ga zaradi sprememb v svojem programu nisem mogel imeti, v zvezi s katerim sem pa vendar obiskal ponos Osla — sijajno Mestno hišo in nekaj novih stanovanjskih kolonij v predmestju.

Rdeče opekaste mogočino Mestno hišo, ki je zrastle na mestu nekdanje najbolj bedne četrti Pervirke, so po dolgoletnih javnih zbirkah in delu slovesno odprli ob 900 letnici mesta Osla pred petimi leti. Mestni uradi so v obeh stranskih visokih stolpih, medtem ko glavni del stavbe zavzema prostrana mestna dvorana, okrašena z velikimi stenskimi freskami Sörensena. Krogiha in drugih norveških slikarjev s prizori iz razvoja Osla in medvojne borbe, ter vrsta manj-

IZ BERGENA SEM, NE IZ NORVEŠKE

Na robu železne ograjice so bile umetno kovane črte z notnimi znamenji znane popevke »Jaz sem iz Bergena, ne iz Norveške«. Globoko spodaj pod razglednim hribom Floienom, kamor me je zapeljal prijazni novinarski znanec iz bergenskega »Arbeiderbladet«, pa je ležalo med zalivčki in otočki, ki so se zgubljali v belih meglicah, bergensko mesto s stolpi in strehami in pomoli, medtem ko so mi močno čolnčev in velikih parnikov hitele na vse strani, križajoč svoje brazde, male tovorne ladje, ki so vozile ob delopustu delavce v domača naselja.

Strma železniška proga se iz gorske postaje Myrdal v bergenskih hribeh spušča v 50 minutah skozi predorov od višine 1000 m do morske gladine v Fiaznu.

150.000 prebivalcev ima danes Bergen in je drugo mesto po velikosti za Oslom, ki mu je moralo v prejšnjem stoletju priznati prvenstvo. Nekaj prestiža je ostalo še vse do danes, sicer pa je v resnici Bergen s svojimi visokimi gorami in zaledju preko morskih poti skoraj bolj povezan z Newcastleom, kot z Oslom. V ostalem imajo pa v Bergenu tudi poseben način govora in nazimivo je, da v bergenskem narječju sploh nimajo ženskega spola. »Gramatično ne«, je pripomnil znanec, ki je kot novinar očitno dobro poznal svoje mesto, »kajti biološko ga prav gotovo imamo.

Nemški most

Najsi bo glede žensk že tako ali tako, vsekakor pa Bergen je pristanišče z mornarji iz vsega sveta in to že s stariimi tradicijami. Skoro 900 let je bil eno izmed glavnih trgovskih središč za barantanje z ribami ob Severnem morju. Raztegnjena harmonika starinskih lesenih trgovskih hiš nekdanje nemške Hanse prav ob obali je o tem še danes sicer kulturno zgodovinsko lep, zato pa higienosko toliko bolj nadležen spomenik.

Ena od teh starih Hansinih hiš je urejena posebej kot muzej. V prvem nadstropju je bil pri vratih priklenjen pes, z druge strani sprejemne sobe, kjer so bile tehnične in polenovke, je stal trgovec za stekleno pregrado, spal je v nekakšni skrinji, ženiči z domačinko se ni smel. »Soli Deo Gloria« je zapisal nad lesenim pisanim tramovjem v skladišču, a v drugi sobi je imel na steni bič z železnimi bodicami za svoje vajence. »Nemški most« pre-

ših dvoran za zasedanja mestnega sveta in sprejeme. Semkaj prihajajo vsakih štirinajst dni tudi revnejši stari ljudje iz Osla in občina jim prireja obilno zakusko v sinje drapirani veliki dvorani za goste.

»Zato, da se nam ni treba bati starosti...«

Ljubeznivi mestni arhitekt me je popeljal v novo, veliko stanovanjsko naselje Lambertseter, ki ga tako kot večino grade s pomočjo posojil. V navidez povsem nesimetrično razvrščenih krogih, katerega vsakega ureja drug arhitekt, zato da ni enoličnosti, raste harmonično ubrano novo mesto med zelenim drevjem. V mnogih hišah že stanujejo, ko bo pa dokončano celo naselje, bo v njem prostora za 20.000 ljudi. Zraven so trgovine, pralnice, skupne kaloriforne centrale. Še malo naprej ustvarjajo po načrtu novo mesto za 50.000 ljudi. Oslo s svojimi 400.000 prebivalci bo kmalu postalo samo del novih naselij. Več kot 30.000 stanovanj so doslej že zgradili v Oslu v zadnjih letih. Eta petina vseh stanovanj v mestu je novih po vojni. Skoro tri četrtine vseh hiš so zgradili na zadržni osnovi. »Tam je naselje za umetnike z ateljeji. Občina je smatrala, da je najprimerneje, če zemljišče, ki ga je odkupila od Munchovih sorodnikov, določi v ta namen. Ustavili smo se pred enim izmed občinskih domov za stare in nemogoče. Dva tisoč takih stanovanj za stare so že postavili po vojni v Oslu. Presenetilo me je, da je hiša nebotičnik. Da, zaradi tega, ker stari ljudje ne morejo hoditi po stopnicah, dvigalo pa

Nenehno prši: voda iz Vigelandovega vodnjaka življenja.

se bolj spleča v visokih stavbah. Potrkali smo pri belih vratih z vizitko stare gospe Andersen. Velika soba, predsoba s pritlikavimi in kopalnico ter manjšo čajno kuhinjo zaradi tega, ker se je odločila, da bo raje jemala glavni obrok v skupni zavodni kuhinji. »Kušamo graditi čim bolj in čim udobneje.« je rekel in pol zares, pol za šalo dodal arhitekt, »da se nam ne bi bilo treba bati starosti.«

Odnos med leti, med življenjem in smrtjo postaja nekam naravnejši. Tako kot na onem duhovitem vodnjaku v Vigelandovem parku, kjer pod večno prečim vodnim curkom, okrog katerega se obesažo otroci, umetnikovi reliefi pripovedujejo o nenehnem krogu življenja, od otroka do kosti in spet do otroka.

povečala za okrog 130 odstotkov, izostankov in fluktuacije je manj. V posebni hišici z zelenimi polkni na dvorišču imajo svojo obratno ambulanto, psihološko preizkuševalnico in poseben prostor, kjer se delavce ločeno vežbajo na strojih, zato da jih ni sram, ko pridejo v pravo tekstilno izmeno. Simpatična uslužbenka, saj tako je morala že psihološko biti izbrana, ki je pravkar preizkušala neko delavko, mi je odkrila nekaj načinov za tak psihološki preizkus sposobnosti: sestavljanje kock v čim krajšem času, ugotavljanje črk iz raztresenih črnih pikic

in podobno. Za vsako delavko vodijo poseben diagram, tako da se vsaka lahko sproti kontrolira.

Niso mi zaman povedali, da je voznja na progi Bergen-Oslo prekrasna in čeprav sta obe Američanki večino dvanajsturne vožnje prespalii in se je sosednji starejši norveški par ukvarjal s prebiranjem časopisov, sem skušal vsaj skozi okno na obeh straneh zajeti nekaj lepote, ki je drvela ob vlaklu. V začetku fjord. Morje se je zajedlo v kopno, ne da bi vedel, kje je celina, kje je polotok, kje se začneja reka. Skoro kot črnilo temno vodo motli samo drsenje osamljenih čolnov. Bregovi so v začetku nizki s srčečo rumeno travo med obrežnim glemom, pozneje pa se spuste vodni gladini vse višje in vsen bolj strme kamnite stepe, razpokane in izlizane, pokrite z mahom in lišaji, belorumenkasto brezo in črnozelenim bodrom. A vse višje se vzpenja tudi vlak. Voss, znano gorsko letovišče. Drevje počasi izginja in travnik prehaja v kamenit gorski hrbet, ob katerem se razbujajo hudourniške vode in razlijavajo v obilico drobnih rokavov. V Myrdalu pade temperatura skoro do ničle. Tu se cepi znana vratolomna železnica v Flam. Hallingsheid — 1110 metrov. Postaja je zaradi snežnih plazov skrita pod lesenim zaščitnim brankom. V takih lesenih koritih teče železnica naprej vse višje do višine 1300 metrov. Na gorski planoti v Finse se snežniki približajo skozi odprto okno. Kamen in sneg in še enkrat kamen — visok kamenit spomenik v spomin angliškega

Foto Vlasija

raziskovalca Scotta, ki je pred svojo nesrečno polarno odpravo vežbal svojo skupino prav v tej divjini. Postalo je temno in prižgale so se luči. S tem so se pa tudi potniki prebudili in začeli gledati okrog sebe, jaz pa sem že mislil, kaj bom videl naslednji dan.

TRONDHEIM SE JE SPET UMIRIL...

Iz trondheimske postaje, 600 kilometrov severno od Osla, so prav tedaj, ko sem prispel, odhajali tovorni vlaki z vojaškimi rešilnimi avtomobili. Norveška je sodelovala v eni izmed doslej največjih kombiniranih vaj pomorskih enot NATO in v Trondheim je teden pred tem prišla prava invazija 15.000 zavezniških mornarjev. Marsikatera glasno razbita steklenica je takrat ostala na cesti, zdaj pa se je mesto na ovinku sicer 130 kilometrskoga fjorda spet vrnilo na stari tir. V pristanišču je črno pleskani »Areton« povsem redno odhajal med vreščanjem sivih galebov na sever, na notranjem kanalu pa so se zibali mali lokalni parniki s trebušastimi dimniki. V raznobarna lesena trgovska skladišča na koleh ob bregu so po skripcih z obale dvigali in spuščali blago ter ga raztovarjali na kamione; na trgu pod visokim stebrom s kipom vikingskega kralja Olafa Trygvasona, ustanovitelja mesta, so kljub njegovega dvignjenemu meču branjevalce nemoteno prodajale ribe, zelenjavo in za orosilimi šipami cvetje. Na obzidju stare trdnjave nad mestom, nad katero je vihrala norveška zastava, je belkast kužal laljal nad upokojencem, ki je obratno dren, medtem ko je veverica lovila po tleh čedarke. V polmrazni Nidaroski katedrali, ki so jo v preteklosti nekajkrat razrušili Svedi in ki jo zdaj obnavljajo v starem slogu z bogatimi kamnitimi kipi na pročelju, pa so kot že dolga stoletja negibno ostajali v kamenita tla vsekani križci, pod katerimi so pokopani stari norveški kralji.

... a vendar je ves nemiren

Dal Havdenak, magistratni direktor, je bil nasprotno čez glavo zaposlen, vendar pa si je vzel toliko časa, da mi je vsaj iz avtomobila razkazal vse, kar se mu je zdelo pomembnega v mestu. »Po vojni smo izdali za obnovu in izgraditev pristanišča 25 milijonov kron, kar pomeni četrtno letnega mestnega proračuna. Letni promet v pristanišču znaša zdaj 1.300.000 ton in okrog 1300 ladij. Zdaj skušamo postati tranzitna luka za Stockholm. — Tu smo zgradili 800 metrov dolg nov pomol z vrsto žerjavov.« Tu novo hladilnico za 50.000 blaga. »Tam je ostanek nemškega podmorniškega bunkerja.« Tu spomenik mornarjem iz prve svetovne vojne v obliki železne mine, v katero mečejo mimoidoči prispevke za vdove in sirote.« Tu je nov silos za 15.000 ton žita, ki smo ga zgradili po

Mimo planinskih host me je spet odpeljal vlak naprej, proti švedski meji. Ne vem, ali so bile te hoste tako podobne našim, a na misel mi je prišla lesena hišica, ki sem jo videl v okolici Bergena in v kateri je Veselji fant norveške literature Björnsterne Bjørnson napisal norveško narodno himno: »Ja, vi elsker dette landet.« — Da, ljubi mo to našo deželo.

»Ja, vi elsker dette landet«

»Pa srečno pot in pozdravite Jugoslavijo.« mi je rekel pred odhodom župan John Aal, ki me je hotel vsaj za hip videti, čeprav je imel pravkar v sobi uradno sovjetsko delegacijo, ki ga je obiskala v zvezi z odkritvenim spomenikom na pokopališču rdečarmejcev.

Mimo planinskih host me je spet odpeljal vlak naprej, proti švedski meji. Ne vem, ali so bile te hoste tako podobne našim, a na misel mi je prišla lesena hišica, ki sem jo videl v okolici Bergena in v kateri je Veselji fant norveške literature Björnsterne Bjørnson napisal norveško narodno himno: »Ja, vi elsker dette landet.« — Da, ljubi mo to našo deželo.

Bogdan Pogačnik

V trondheimskem pristanišču postavili smo vrsto novih žerjavov. Foto Vlasija

O uveljavljanju zadrug pri odkupu kmetijskih pridelkov

Iz razgovora s predsednikom Glavne združne zveze Slovenije tov. V. Avbljem

V zvezi z vse pomembnejšo udeležbo splošnih kmetijskih zadrug pri odkupu kmetijskih pridelkov se je sodelavec Tanjuga obrnil na predsednika Glavne združne zveze Slovenije in člana izvršnega sveta tov. Viktorja Avblja s prošnjo, da mu pove nekaj bistvenih značilnosti v zvezi s to družbeno dejavnostjo.

Tov. Avbelj je v začetku poudaril izredno važno odločitev — da zadruga sodelujejo v odkupu, pri čemer je naglasil, da je to najnujno potrebno doslej jasno pokazala vsa praksa ter jo tudi potrdila v pozitivnem smislu. V Sloveniji so bile leta 1952 in omenil tov. Avbelj, vse zadruga zadolžene. To je bila zlasti nastajala nekdanjega administrativnega sistema. Bil smo predhodno, ali pustimo, da razložimo dolgoročno. Odkupili smo se za to, da smo zadruga nasprotno aktivizirali pri odkupu in jim dali možnost, da zaslužijo ter tako sanirajo svoje finance. Razen nekaj izjem, ki jih pa ne vredno omenjati, so vse zadruga že v prvem letu svojega nastopa v odkupu kmetijskih pridelkov uravnovale svoje finance in začele krepiti svoje sredstva, kolikor je to seveda možno. Tako nam praksa kaže, da je prav aktivizacija v odkupu ena glavnih poti, da se zadruga uveljavijo, seveda ne da bi po drugi strani podcenjevali pomoč, ki jo lahko zadruga daje družba.

Govoril je o težavah, ki nastopile v zadrugah v zvezi s odkupom in ki so delno bile še danes, je tov. Avbelj omenil predvsem vprašanje kreditov, obratnih kreditov in opreme. V zadrugah smo imeli in imamo dva tipa ljudi: nekdanjega trgovca, ki je sposoben, da pa našega dobrega človeka, ki pa marsikateri ni sposoben. Tudi imamo na eni strani pošte, ki pa manj sposobnosti, na drugi pa sposobnost in manj sposobnosti. V te revidirane zadruga imamo prav zaradi tega obratni krediti, ki so milijoni dinarjev primanjkljaja, ne da bi se dalo točno ugotoviti, ali bi bilo to storjeno na račun sposobnosti ali malverzacije. To sicer sicer samo del dobička in 75%, vendar pa je to kljub temu velika izguba v škodo sposobnosti, je ugotovil tov. Avbelj in pri tem dodal, da se v nekaterih zadrugah v zadnjem času že uvedli načini osebne odgovornosti pri poslovanju v zvezi s primanjkljaji.

»Drugi imamo težave s obratnimi krediti, je nadaljeval predsednik Glavne združne zveze, čeprav smo sicer v vprašanju v zadnjem času z raznimi zadrugami v precejšnji meri rešili. Zadruga so imele preveliko obratnih kreditov, da bi lahko primerno poplatele svoje udeležbo v odkupu. Pri tem je to sicer podjela poslovala z mešetarji neposredno na terenu in kupovala po višjih cenah, medtem ko so zadruga odkupovale po nižjih cenah zato, da bi iz tega lahko dobile sredstva za organizacijo boljše trgovine na vase, kar bi služilo vasi kot celoti to pa ljudem ni bilo tako jasno. Omenjeni škodljivji na kmetijskih podjetjih so prizadeli zadrugam poslovanju pri odkupu se posebno težave. Pri tem odnosu podjetij do zadrug smo imeli čisto iste težave tako z državnimi kot zadrugami podjetji. Bolj kot za krepitev zadrugništva so ta podjetja skrbeli za jačanje samih sebe.»

Ob koncu je predsednik omenil se težave glede opreme zadrugne trgovine in slabega transportnega sistema: »Naša zadruga trgovina je še vedno preveč primitivna in zaradi tega se izgublja mnoga sredstva, odkupljeno blago se kvari, poslovanje je počasno, transportna sredstva so nezadostna; 160 kamionov, to je na vsako peto zadrugo eden, je glede na velike količine blaga, ki se odkupuje, znatno premalo. Vendar pa je hkrati poudaril, da kljub vsem tem pomanjkljivostim in težavam udeležba zadrug pri izvedbi odkupa stalno raste. »Lani je bilo 60% odkupa preko kmetijskih zadrug, v letošnjem letu pa kaže, da bo ta udeležba že 70%, vključno z združnimi podjetji pa 80%. Pri tem je ugotovil, da so zadruga dosegle tako zadovoljive uspehe na tem področju v nemajhnih meri tudi zaradi razumevanja, ki so ga v zvezi s tem našle pri republikani in pri okrajih pa tudi pri takih ustanovah kot je republiška Trgovinska zbornica. Ko je pozneje govoril o nekaterih specifičnostih udeležbe zadrug v odkupu v Sloveniji, je posebej poudaril, da v Sloveniji odkupnih postaj sploh nismo imeli. »Naše zadruga so od leta 1952... je nadaljeval, »poslovala s kmetom na čvrst račun, to je po dogovorjeni tržni ceni, ne pa na takomereni odprti račun. To poslovanje je omogočilo, da so zadruga v tej odkupni trgovini zaslužile precejšnja sredstva, ki so jih nato v dobrni meri porabile za povečanje svojih družbenih pro-

izvajalnih sredstev. Poslovanje na odprti račun pa dela zadruga za komisijonarje kmeta proizvajalca in ga s tem neopravičeno bogati.»

Kot nadaljnjo stvar je poudaril stališče, da mora biti zadruga trgovina rajonizirana. Uveljavljanja tega načela smo se vselej držali. Bil so sicer pojavi, da je zadruga odkupovala na področju kakih sto kilometrov, toda taka zadruga je prenehala biti zadruga za to področje, zaradi tega se tudi ni menila za dvig kmetijske proizvodnje na svojem področju, za članstvo in odnos do njega in za to, kako posluje in kako se na tem področju krepi zadrugništvo. Prav zato mislimo, naj zadruga posluje na svojem teritoriju, zadruga podjetja pa na področju zveze ustanoviteljice. To smo dosledno izvajali kljub temu, da so nekateri skušali to načelo rušiti. Seveda, če sosednja zadruga ni bila sposobna za odkup, je lahko izjemno tudi sposobna zadruga vsaj z nekaterimi artikli nastopila tudi v sosednjem področju.

Posebej je opozoril na vlogo republiških zadrugnih izvoznih podjetij pri povezovanju odkupne dejavnosti zadrug na terenu. »Vsekakor mislim, da je pri nas v Sloveniji zelo pomembna udeležba zadrugnih izvoznih podjetij. Ta zadruga izvozna podjetja so lani izvozila iz Slovenije za eno milijardo 800 milijonov kmetijskega blaga, letos do 30. 9. za eno milijardo 400 milijonov, tako, da računamo, da bomo lanske obsege presežili in da bo izvoz presegel dve milijardi dinarjev.»

Na vprašanje, kako ocenjuje sposobnost zadrug za udeležbo

Kmetijske zadruga Zabnica, Trata in Godešič na Gorenjskem so pred kratkim prodale štiri vagone krompirja v Dolmaccjo. — Na sliki dovoz krompirja na postajo v Škofji Loki

Spoštujmo dogovore in predpise

Dogovori o najvišjih cenah in odkupnih področjih so v novomeškem okraju pokazali dobre rezultate, tam, kjer so se zadruga držale dogovorov in področij. S tem je bilo letos doseženo, da so se odkupne in prodajne cene krompirja ustale na višini, ki je primerna za proizvajalca in potrošnika. Tako stabilnost cen je treba dojeti tudi pri drugih artiklih. Škoki v cenah niso v prid ne proizvajalcu, ki nikdar ne more vedeti, po kolikno bo lahko

prodal, še manj pa za potrošnika.

Ko so na konferenci predsednikov kmetijskih zadrug novomeškega okraja 5. novembra razpravljali med drugim tudi o odkupih, so ugotovili, da se vse zadruga niso držale dogovorjenih cen in odkupnih območij in so zato vnesle delno zmedo v odkupe. Tako je KZ Sentlorenec dvignila ceno krompirja za 0,22 din pri kilogramu in odkupovala tudi na območju sosednjih zadrug. S tem je povzročila negotovanje pri zadrugnikih do lastne zadruga in pa to, da kmetje vozijo krompir mimo svoje zadruga v bližnjico KZ Sentlorenec, mnogi pa s prodajo čakajo, ker mislijo, da je ta višja cena dokaz, da se bo še bolj dvignila.

Pri tem je treba pokazati tudi na skrajno slabo zadrugno zavest in nepoznavanje čistega gospodarskega računa pri nekaterih zadrugnikih. Tako je na primer KZ Dobrič dala svojim članom poleg državne regresa še svoj popust 3 din pri kilogramu umetnega gnojila. Ta velika ugodnost lastne kmetijske zadruga ni prav nič motila posameznih dobriških »zadrugnikov«, da ne bi zaradi nekaj par pri kilogramu, raje prodali krompir KZ Sentlorenec. To dokazuje, da taki zadrugniki še sedaj niso spoznali konkretne koristi, ki jo imajo od svoje zadruga in s prodajo pridelkov drugi zadrugi le tej ustvarjajo dobiček, od katerega ne bodo dobili sami ničesar. Na posetu so bili mnenja, da bi morala kmetijska zadruga nuditi neposredno korist zadrugniku samo do tiste mere, v kateri je prodajal in kupoval preko svoje zadruga. V ta namen naj bi imela zadruga za vsakega člana kartico prometa, iz katere bi bilo razvidno, koliko je prodajal in kupoval preko zadruga. Kmetijska zadruga Dol Toplice je že imela tako evidenco, ki se je pokazala kot zelo dobra.

Na konferenci so gojali tudi »samostojnosti posameznih zadrug pri prodajanju kmetijskih proizvodov. Čestokrat gre pri

Pred razstavo kmetijskih strojev v Kopru

Ni še prav minila velika, izredno uspešna sadlarska razstava za Brkine v Ilirski Bistrici, že je dala Okrajna zadruga zveza Koper pobudo za organizacijo nove razstave, tokrat kmetijskih strojev in orodja, umetnih gnojil in rastlinskih zaščitnih sredstev.

Razstava, pri kateri bo največ sodelovala »Agrotehnika« iz Ljubljane, bo prikazala predvsem tista delovna in zaščitna sredstva, ki pridejo v poštev na Koprskem in za njeno specifično kmetijsko (vinogradniško, vrtarsko in sadlarsko) proizvodnjo. Razen tega bodo v času razstave (od 26. do 29. t. m., na prostori tržnice v Kopru) v mestnem kinu predvajali poučne kmetijske filme.

Stroške razstave bodo krill OZZ Koper, znano podjetje z avtomaterialom »Autojadrac« iz Kopa in »Agrotehnika« iz Ljubljane.

Ker gre za razstavo tako velikega obsega, kakor je v Kopru na tem področju še ni bilo, so organizatorji upravičeno nadejali velikega obiska zlasti kmeta ne le iz slovenske, temveč tudi iz hrvaške Istre.

Plodno delo zadrugne „Hranilnice in posojilnice“ goriškega okraja

V petih mesecih so hranilne vloge narasle za nad 22.000.000 din

Vse večji razmah kmetijskih zadrug in ostalih gospodarskih organizacij je narekoval potrebo po ustanovitvi Zadrugne hranilnice in posojilnice tudi v goriškem okraju.

Po zaslugi OZZ ter tedanjega predsednika tov. Pantarja in Vinarsko-sadlarske postaje je bila dne 9. maja 1955 v Sempetru ustanovljena Zadruga hranilnica in posojilnica.

Začetne naloge so bile hitro opravljene. Od NB so prevzeli arhiv o 1725 vlagateljih v skupnem znesku 40.277.200 dinarjev. Ta številka pa se iz meseca v mesec povečava in je do 31. septembra dosegla 64.941.534 dinarjev s 4.143 vlagatelji. Hranilne vloge pa še naprej naraščajo, kar je jasen dokaz, da je bila ta ustanova zares potrebna.

V bivšem goriškem okraju je 51 hranilno kreditnih odsekov, izmed katerih pa je predvsem potrebno pohvaliti Vinarsko-sadlarsko postajo Vipavo, ki je v enem letu pridobila 83 vlagateljev z vlogami v znesku 7 milijonov 22 tisoč 780 din. Vlagatelji so večji del kmetovalci-člani zadruga, ki oddajajo svoj glavni pridelek vino zadrugi. Vpeljali so računsko knjižico, preko katerih vodijo evidenco o prodanih vinu in nabavljenih umetnih gnojilih ter zaščitnih sredstvih. Člani dvigajo gotovino iz

računske knjižice le za nabavo industrijskih izdelkov in živine. Zasluga za to gre upravnemu odboru zadruga, posebno pa tov. blagajničarki Anici Lavrenčič in ing. Dušanu Terčlju.

Kmetijska zadruga Sempeter je prevzela hranilne vloge od bivše hranilnice v znesku 629.259 dinarjev v letu 1949. Od tega leta se hranilne vloge stalno povečujejo. Današnje stanje znaša 316 hranilnih knjižic z zneskom 7.469.714 dinarjev. Največ zaslug za ta uspeh ima hranilno kreditni referent tov. Alojz Merljak, ki člane zadruga stalno vzpodbuja k varčevanju in vlaganju denarnih presežkov v hranilnico.

Kmetijska zadruga Selo na Vipavskem, ki je zelo majhen in raztresen kraj, ima 169 vlagateljev z zneskom 5.327.729 dinarjev. Kmetijska zadruga Dorenberk je leta 1952 ustanovila hranilno kreditni odsek, ki ima danes 338 hranilnih vlog v znesku 2.987.136 dinarjev. Za temi pa ne zaostaja hranilno kreditni odsek KZ-Branič, ki ima 154 vlagateljev, to je nad polovico celotnega članstva zadruga. Stanje vlog znaša 7 milijonov 599 tisoč 79 dinarjev. Odsek je bil ustanovljen leta 1948. Vloge in število vlagateljev pa se dnevno množijo, za kar se zlasti prizadevata Franc Vidmar in Danilo Turk. Hranilne vloge marljivo zbirajo tudi ostali hranilno kreditni odseki kmetijskih zadrug.

V mesecu oktobru je začela posloovati tudi podružnica hranilnice in posojilnice v Tolminu, ki je prevzela posle od NB. Njeno področje obsega 17 kreditno

Umetno sušenje tobaka

V Hercegovini so na posvetu tobačnega inštituta v Gabeli predstavili prvo sušilnico za tobak. Sušilnico kurijo na premog in je v njej mogoče posušiti pridelek s 5 hektarjev tobačnih nasadov.

Z uporabo takih sušilnic, bodo lahko pridelovalci kvalitetnejši tobak tudi na ravninskih poljih. Pridelek z ravninskih polj je bil doslej, ko so ga sušili na soncu, dokaj slabe kvalitete. Umetno posušeni poljski tobak dobi pri novem načinu sušenja živornemo barvo ter se ne razlikuje od pridelka, ki je zrasel na pobočjih hribov.

Škodljivci uničujejo naše nasade in posevke

Marsikateremu kmetovalcu se bo mogoče zdelo, da v sedanjem času ni rastlinskih škodljivcev in da ni potrebno razmišljati, kako bi jih zatrli.

Ta pot je zmotna. Da je temu tako, kažejo znanja doznanja na polju in v sadovnjakih. Ameriški kapar se javlja vse leto. Nesmiselno je, da brezbrizgledamo, kako odvzema sadnemu drevmu hranilne sokove in siabi rastline. Če ne bomo ničesar ukrenili proti njemu, bo propadlo sadno dreve, česar pa si gotovo nihče ne želi. Mlado in občutljivo dreveje podleže hitre napadu, starejše in odpornejše počasneje, toda vse je zapisano smrti brez naše pomoči.

Danes, ko imamo že učinkovita kemična sredstva (Rumesan, Kreozan), ne more veljati noben izgovor. Lotimo se ob dvanajsti uri njegovega zatiranja (zimsko in poletno škropljenje) z vsi poslednostmi vsi brez razlike, ker lahko samo tedaj pričakujemo uspeh in rešitev. Poljske miši povzročajo rast-

zemlje, ter popravljajo kisló zemljo, ki sicer strunam najbolj uga. Uspešno zatiralno sredstvo je tudi zmléta modra galica (10 kg na hektar), če jo trosimo zgodaj zjutraj ali pozno zvečer pomešano s peskom.

Od oktobra do maja uničuje žitne posevke tudi žitni brzec. Prašenje ali škropljenje posevkov s hexa-pripravki (Lindane) ima uspeh. Tudi DDT prah učinkuje. Nekateri najdejo uspešno pot njegovega zatiranja v kopanju jarkov z navpičnimi stenami, 30 cm globine in v pravilnem kolobarjenju.

Nevaren škodljivec Pomurja je gobar, ki uničuje gozdove in tudi sadno dreveje. Praksa je pokazala, da je učinkovito zatiranje zimskih legel jajčec s škropljenjem (Rumesan, Kreozan, Selinon in dr.) in mazanjem legel z zmesjo katrana in petroleja (4:1). Razumljivo je, da ne zadostuje samo zimsko škropljenje, temveč mora slediti tudi poletno škropljenje s Pantakonom ali Pepelinom in Lindanom.

Tu smo nazivali samo glavne škodljivce, ki se javljajo v tem jesenskem, predzimskem času. Obstojajo še drugi, manj pomembni, vendar ne prinašajo večje gospodarske škode. Ing. Lado Jerše

Deževno vreme ovira jesensko selev

Maribor, 11. nov. Letošnja jesenska setev se je zaradi trajno slabega vremena zakasnila za tri do štiri tedne. V severni Sloveniji kmetovalci se niti niso utegnili pospraviti poljskih pridelkov. Repa in korenje sta skoraj še povsed v zemlji. Tudi kornuznico so le malokje že pospravili. Premočena zemlja povzroča tudi jesensko oranje. Po navadi so kmetje do 1. novembra jesensko setev že opravili, letos pa se še niti ni prav začela. Tudi zadruga posvetva in državna gospodarstva se boje, da letos zaradi izredno neugodnega vremena ne bodo mogla posejati vse ozimne. Obdelana so v glavnem le krompirišča, a še tu je delo zakasnilo za najmanj 14 dni. Doslej so posejali komaj dobrih 60 odstotkov vseh setevnih površin. Po večini so ljudje še zaposleni s pospravljanjem poznih jesenskih pridelkov.

Ščitnih sredstev in močnih krmil

Začetek bosta predvidoma 2. morda trije celotredenski tečajji (z zaključnim izpitom) in sicer v mesecu decembru. En tečaj naj bi bil v Ravnu (pri Pivki), drugi pa v »Turistu« v Ankaranu. Vsaka kmetijska zadruga bo morala poslati na tečaj obvezno enega prodajalca oziroma skladiščnika. Glede na korist, ki jo bodo od tega imele tudi zadruga, bodo le-te krije stroške internata, medtem ko bo OZZ Koper finansirala izdatke v zvezi s predavatelji. Med temi so znani kmetijski strokovnjaki, kakor ing. Vlado Kincel, dr. Fran Juriševič in ing. Boris Peyrek. Prav ta zbor predavateljev zagotavlja tečajem, da si bodo tečajniki, med katerimi bodo tudi že starejši tovariši, pridobili v razmeroma kratkem času vsaj tisto potrebno znanje, brez katerega si ni mogoče misliti, da bi se odvijala trgovina z navedenimi predmeti dobro.

Zelo prav bi bilo, da bi sledile okrajni zadrugni zvezi Koper tudi druge zadrugne zveze v Sloveniji, kakor povsed drugje, tako velja namreč tukaj: že kdor stoji na mestu, nazaduje! To pa ni v interesu ne družbe kot celote ne kmetijstva, za katerega predvidevalo je samo smernice za razvoj gospodarstva v letu 1956 vso možno skrb.

GOSPODARSKO RAZSTAVISCE

II. MEDNARODNA RAZSTAVA R A D I A IN TELEKOMUNIKACIJ 19.-30. XI. 1955

SODELUJEJO:

- BELGIJA
- FRANCIJA
- ITALIJA
- JUGOSLAVIJA
- ČEHOSLOVAŠKA
- MADJARSKA
- Z. D. A.
- S. S. S. R.
- ZAP. NEMCIJA
- VZH. NEMCIJA

KORISTITE 25% POPUST NA ŽELEZNICI

„Naša sodobnost“

Pred nekaj dnevi je izšla dvojna, 7.—8. številka srednje slovenske revije „Naša sodobnost“...

postih za psihološko utemeljitev svojih oseb, izreden dar za ostvarene ozračja, sposobnost za kompozicijsko zgodbo in svojski način pisanja...

Udoviča. Občutiliva, čustveno močno razpobana, z obilico barvitih prispodob je Udovičeva pesem po svoji formalni izdelanosti in po globini njene izpo-

dal svoj zbirke, kjer bi pomen njegove poezije šele prišel do prave veljave in priznanja. Podoben kot o Udoviču bi lahko zapisali tudi o pesmi Ceneta Vipotnika, „Igra ljubezni“...

to v in zbirki novei Karla Grabejske „Žive brazgotine“. Herbert Grün ocenjuje pesniško zbirko Janeza Menarta „Prva jesen“...

Naša sodobnost

MEMORIAM THOMAS MANN: FILIP KALAN, Vstopilci - JOZE KASTELIC, Pistelet in slikar MATEJ BOR, Emigrant (pesem) - MATEJ BOR, Pesmi - ANDREJ HIENG, Dvojedna podoba - JOZE UDVIČ, Živel sem v tujini...

KLIZNE OCENE Ivan Vouk, Mo mejniki dveh svetov (Mitja Mejak) Karel Grabejček, Žive brazgotine (Mitja Mejak) - Janez Menart, Prva jesen (Herbert Grün) - Branko Coplj, Ognjena leta (France Novak) - Ernst Hemingway, Starec in mošta (Jože Kastelic) - Tri geografske publikacije (Cene Malavž) - GLASBA: Tri glasbene edicije (Marian Lipovšek) - LIKOVNA UMETNOST: Pesnitev in restanca Lojzeta Spacala I (Emilijan Cevc) ARHITEKTURA: Ob ureditvi Križank (Nace Šum)

PROBLEMI NAŠE DRUŽBE: Novo razdobje v razvoju socializma (V. V.) Rod za mejo (Albert Rajec) - RAZGLEDI: Gustav Krleža (Božidar Borja) POLEMIKA: Se realizem in fantastika (Josip Vidmar) - Poglejmo v likovnem skromnem in upogljivem tisu (Bojan Stih) - Polemika - ali iztržek polemik (Alfonz Ospan) - ZAPISKI: Mednarodna konferenca o gledališki zgodovini v Londonu (Filip Kalan)

LETO

STEV. 7-8

pa v njegovem pisanju ne čutimo neposrednega življenjskega utripa, tiste resničnosti, ki je plod intenzivnega doživljanja nekega določene ambienta. Prav zato visi Hiengovo pisanje neke v zraku, dobro in zanimivo pisanje sicer, ki postavlja mladega pisatelja v prvo vrsto naše mlajše pisateljske generacije, a vendar pisanje, ki mu manjka prav tisto, kar bi mu šele dalo njegovo pravo vrednost in pomembnost. Drugi Beno Zupančič, je dosti bolj preprost, manj plastičen in njegova novela „Črno jadro“ ne ustvarja v bralcu take sugestivne podobe kot Hiengova, a je zato kljub svoji reportažnosti silno zanimiva in zadovoljiva s svojo živo pripovednostjo in zanimivo, nevasakdanjo snovjo. Tretji, Arih Rok, je z novelo „Trotamora“ najbolj vsvojski, tako v obravnavanju snovi in kot v slogu. Na videz sta taka obravnavana snovi in tak slog mogoče neurejena in preveč svojevoljna, v resnici pa daje oboje noveli Ariha Roka tisti čar in tisto posebnost, ki ustvarja koloret in vso prepričljivost zgodbe in življenja naših ljudi na Koroskem. Pisanje Ariha Roka je nedvomno kvaliteteten doprinos našim književnosti.

vednosti v slovenski poeziji zadnjih let gotovo najbolj sodobna, najbolj evropska. Žal, da pesnik takega formata še ni iz-

Arheološka raziskavanja v Dravinjski dolini

V poslednjih treh letih je gornja Dravinjska dolina postala torišče živahnega arheološkega raziskovanja, ki ga vodi Pokrajinski muzej v Mariboru, da bi iz najdb, skritih v zemlji, čim bolj proučil davno zgodovino teh krajev. Poprej je arheološka lopata le redkokdaj zašla v priznano dolino med Bočem in Konjsko goro, posamezne najdbe pa so raztresene v muzejih v Grazu, Mariboru, Ptuj in Ljubljani. Tako so bili doslej poleg redkih prazgodovinskih najdb (neolitike sekire iz Zreč, Zbelovca, Malahorne in Tepanja, bronzasti predmeti iz uničenih ilirskih grobov pri Ločah) znani le spomeniki iz rimskega časa, kot so to rimski kamni iz Kričevca, v Skomarju, Cadramu in Konjicah, razen tega pa še sledovi rimske ceste med Stranicami in Stražo ter ostanke templja sončnemu bogu Mitri pod Modričem pri Cadramu.

Naselbino na Brinjevi gori so nekako v 8.—7. stoletju pr. n. št. ustanovili Iliri, neznanu ljudstvo pa je poprej živelo tod že v drugem tisočletju pred našo dobo. Frisellii so se brččas iz ravnin na vzhodu. Ker je gora strma, brez poljedelskih površin, skalnata in brez vode, jih je morala k naselitvi prisiliti le težnja po varnosti pred tuji plemeni. Prebivalci so pripadali enemu izmed številnih ilirskih rodov, ki se je tod obdržal dolgo strelja do rimskega časa in še dalje. Življenje je moralo biti kaj bujno. Prebivalci so v lesenih kočah, od katerih so se ohranili le redki kosi zoglenelih brun, ostanki kamnitih temeljev, v ognju pečen inat premaz sten z odtisi brun in nekaj ognjišč. Da so na bližnjih obronkih sejali žito, govore najdbe žrnjelnih kamnov. Iz številnih živalskih kosti pa sklepamo o živinorejji. Govedo, svinje, predusme pa ovce in koze so še danes zanimive za kmečka gospodarstva teh pohorskih obronkov. Pošta točki trgovci so prinašali med prebivalce tudi tuje izdelke: bronzaste zaponke panonskega in italjskega tipa, zaplestnice, prstane, nožice in druge predmete. Kakor je kršenje glinastih posod spoletiča bilo še čisto pod vplivom kultur pohorskih žrnjelnih grobišč, tako so fibule južnoilirskega tipa dokaz rastočih vezi s kulturnimi jadransko-italskega področja v sredini in drugi polovici zadnjega tisočletja pred n. št. Z bronzastimi žebeljčki okrašene posode so tako na Brinjevi gori kot v žrnjelnih grobišču v Rušah predhodnik bogato okrašenih posod venetskega porekla. Dobo keltskih selitev po Evropi (4.—3. stol. pred n. št.) so prebivalci Brinjeve gore preživel mirno, ker keltskih naselbin ni bilo v neposredni bližini. Vendar pa so grafitna keramika, bronzaste pasne sponje in železni noži odraz prodiranja keltskih vplivov tudi v te kraje.

(Cadram) so bile prav blizu. Prebivalci so se vključili v rimsko denarno gospodarstvo, trgovina je posredovala tuje glinasto in stekleno posodo, celo vrsto drobnih predmetov vsakdanje rabe, bronzasti nakit in steklene korale. Poleg domačih lesenih gradenj se pojavijo rimski stavbni elementi — z malto vezani zidovi in antična opeka. Neznani imenitnejši prebivalci si je sezidal prostorno, 16 m dolgo in 12 m široko hišo. V tem času ima vasička tudi lastno kovarstvo, ki izkorišča redke površinske najdbe železa po apnenčastih pobočjih.

Narisala Ivanka Sitarjeva.

Da, ni dvoma, to so avioni. Z njihovim čedalje jasnejšim in močnejšim hrupom je rasel in se krepil moj strah. O, prekleti avioni. Ni me sram priznati, grozno sem se jih bal. Kolikokrat so že treskali in rjaveli nad mano, kolikokrat sem že gledal ranjene in mrtve od njihovih bomb! Počeni sem ob grmovje in v tesnobnem pričakovanju sem se spomnil prvega bombardiranja, ki sem ga doživel. Medtem ko sem preiščeval o tem, se je ropot čedalje bolj bližal in prva eksplozija je pretresla gozd. Našo intendanturo bombardirajo. Zdaj so vsi tovariši skupaj. Nekateri so zlezli v bunkerje, drugi so se stisnili v vijugaste jarke, nekateri pa se preprosto pričemajo k ogromnim hrastom, ki jih zaklanjajo. Vidijo drug drugega, čutijo vzajemno povezanost in nevarnosti, ki grozi vsem enako, jaz pa sem tukaj, sam samcat v tem orjaškem gozdu. A kaj če priletijo tudi sem? H komu se bom prižl in trdno zamizal, čigavo roko bom krčevito stisnil, kadar bo treščilo, ko ni pri meni niti očka niti Tete niti nikogar drugega.

»Morda jih pa tudi ne bo sem,« se me dotakne upanje. »In kaj naj bi tudi isk...« Nisem utegnil pomisliti do kraja, ko je hrup narasel do skrajnosti in je nedaleč od mene močno udarilo in se je dvignil stebel prsti. Gledal sem, od groze široko odprtih oči, kako se lomijo debela, in zmeraj novo in novo grmenje mi je butalo v ušesa. Nazadnje sem se ovedel.

»Zakaj stojim tukaj, proč, proč,« mi je šnilo v glavo in pgnal sem se: jase ter se prebil skozi splet robidnic v tisti del gozda, ki se ga bombe še niso dotaknile. Za menoj je ostala sled razsutih robidnic.

A tudi tu me je doseglo razdejanje. Zdelo se mi je, da prav mene iščejo, da so me opazili, ko sem stal na jasi in upiral vanje od groze izbuljene oči. Da, prav mene iščejo. Saj ni razen mene nikogar v tem gozdu. Šele kasneje, ko je bilo že vse končano, se mi je zjasnilo, da so bombardirali ves Papuk, da bi morda zadeli in uničili bolnice in štab našega korpusa. A v tistih trenutkih se mi je zdelo, da iščejo prav mene. Zavidal sem drobni mravlji, ki je še dalje mirno vlekla svoj tovor, večji od nje same, in črnemu rogaču, ki je lezel mimo mene. Tadvna ne čutita tega neznanega strahu in lahko se zalezeta v kakršno koli špranjo, izgineta pod zemljo in, kakor se je meni zdelo, mirno nadaljujeta svoje življenje. A jaz? O, kako sam sem...

Pomislil sem na naše barake. Mogoče je že vse porušeno. Mogoče so že vsi mrtvi, mogoče vse golta plamen... Toda misli so se mi dušile že ob porajanju. Okrog mene je besnelo. Drevje se je zibalo, zemlja je vstajala, jezno metala vame svoje težke grude, neka veja me je udarila po glavi. Zdelo se mi je — zdajle se onesvestim.

Stanko Pahč

P A B E R K I

DOBER DAN — USPEHI: Roman mlade francoske pisateljice Françoise Sagan »Pozdravljena, Zaiti!«, ki je imel velikanski uspeh že v domovini, je v naški knjižnici tudi sica bralcev onstran Atlantika. Brž ko je izšel prevod, se je knjiga povzpela na prva mesta v spisku »bestsellerjev«, ostala več mesecev na prvem mestu in tudi pol leta še vedno drži častno četrto mesto. Zdi se, da žalost še zlepa ni bila tako trgovsko uspešna. Zdi se beremo, da bodo roman med dramatičarji. Igralo ga bo neko gledališče na Broadwayu, ki je za glavni vlogi baje pridobilo sloveči filmski igralci Audrey Hepburn in Ingrid Bergmann.

skega pisatelja Roberta Louisa Stevenson. Zena si je pisala ta dnevnik v enožnih zadnjih letih, ki sta jih skupaj preživela na otočju Samoa. Neider je odkril dnevnik prav po naključju, ves zaprešen, v Stevensonovi hiši v Montereyu. Vrh tega je bil velik del besedila prečrtan s črnilom. Najditelj je moral uporabljati posevalno, barvno sito, infra-rdeč film in ultra-vijolično svetlobo, da je opravil na dan vse besedilo. Atinogrede, povedano, prečrtani ostanki niso bili prav nič bolj intimni kot ostalo besedilo. Nesrečni izdajatelj si je skoraj pokrivali oči, da je »izkopaj« celotni dnevnik iz pozabljenja in ga lahko objavil. Knjiga ima naslov »Najina origoda na Samoi«.

IZKOPAN DNEVNIK: Marsikateremu pisatelju po smrti skrbno preberejo vse mogoče zapiske in jih objavijo. Ob takem razbrljanju so dostikrat velike težave. Prav posebno velike je imel Charier Neider, ki je pred nedavnim izdal dnevnik Fanny Stevenson. Zena slovečega angle-

NOVE KNJIGE: France Bevč: PASTIRCI, Ilustriral Niko Pirnat, Ljubljana, Mladinska knjiga, 1955. Božo Škerlj: NEZNANA AMERIKA, Ljubljana, Mladinska knjiga, 1955. André Gide: POTOVANJE V KONGO, Zapiski s pota. Prevedel Bevanja Šali, Ljubljana, Mladinska knjiga, 1955. Honoré de Balzac: KMETJE, Prevedel Vladimir Levstik, Ljubljana, Cankarjeva založba, 1955. PRAVNİK: Glasilo za pravno teorijo in prakso. Izdaja Društvo pravnikov LRS, Ljubljana, 1955, št. 7-8.

Pred dnevi so v Trstu nastopili gojenici glasbene šole in šole »Centere iz Ljubljane, skupaj s gojenici tešnje Glasbene šole so privedli koncert pred polno dvorano na stacionu si. majh. Pevski so nagradili mlade umetnike s škrabim navdušenjem.

Za dom in družino

ZEMLJA, SIN IN MATI

Stara je želja po zemlji. Pravzaprav to ni več želja, temveč potreba, strast za imetjem, ki preglubi v človeku vse dobre nagibe, vsa čustva. Na deželi...

Štiri za delo

Doben plise pri delovni obleki zamenjamo s širokimi zalikanimi gubami. Ker pri delu v mnogih primerih sedimo, utegnemo žiljo po zalikanih gubah z gubami, ki jih ukrojimo samo ob straneh. S tem se bomo izognile prebogostemu likanju in zelo neestetskemu in neigieničnemu dviganju krila — če sedemo. Gladek šiv in nova oblika ovratnika dopolnjujeta preprost životek.

Topla obleka iz tvevda je ukrojena tako, kot to zahteva že sama kakovost blaga. Spredej

samo ob bokih naznačen, v štih pas, okrogel ovratnik, in domiselno pritihi gumbi zaključujejo lepo obleko. Vendar, če nimate zares lepih gumbov, jih raje preoblecite v tanko usnjo kot pa, da bi obleko pokvarili z neokusnimi, nešportnimi gumbi. Tudi to bo nekaj novega, svežega.

Ce imamo lepo, tanko blago, ne potrebujemo nobenega posebnega kroja, da bi bila obleka zares lepa. Vendar nas v obleki iz tankega blaga rado zebe. Ce smo navajene obleci majico, nam bo kraj tega modela doordobel. Iz istega blaga preoblecite gumbi in broška, za spremembo tokrat na žepu, bo obleki edini dodatek.

In spet obleka iz športnega blaga. Je dvostransko zapeta. Tanka, iz istega blaga izdelana vrstica v obliki osmice veže obe vrsti gumbov. V isti širini kot gumbi na životku izpopolnjujeta krilo dve, proti sredini zalikani gubi.

POR NA MILANSKI NAČIN
7 debelih porov obrežemo in dobro operemo. Nato jih dušimo na olju (lahko tudi na maslu) do mehkega. Medtem jih zalivamo s juho, ko je por že mehek, nalozimo v skledo za prst debelo plast pire krompirja, ga pokrijemo z dušenim porom, potresemo z naribanim sirom in drobtinami. Nato vso zmes potresemo v pečico, da se napravi na vrhu skorjica. Ko je gotovo, lahko serviramo kot samostojno jed.

Pletena moška jopica

Za moža ali očeta bo za zimo pridna gospodinja ali hčerka rada napletila lepo pleteno jopico. Kroj jopice odgovarja za prsno širino 102 cm in dolžino 56 cm. Spredej je oblekana s pisanim vzorcem v dveh barvnih odtenkih.

Ce imas volno, katere 26 pentelj meri 7 cm, nasuj za zadnji del 16 pentelj in plet tja desno, nazaj levo. Na obeh straneh dodajaj v začetku vsake vrste na vsakih 3 cm in 1 pentljo. Pri 27 cm višine od nasnutka imas 158 pentelj. Začneš s snemanjem za rokavni izrez. Snemaš na obeh straneh v začetku vrste v vsaki vrsti najprej 5, 4 in še 4 x po 2 pentlji. Pri 49 cm višine od nasnutka začneš snemati za ramo. Snemaš na obeh straneh v vsaki vrsti 5 x po 5 pentlji, ostane pentelj snameš v eni vrsti.

Žal, še vedno pogosti primeri, ko je zemlja vzrok družinskih tragedij, razprtij, nesoglasja, a tudi brezprimerne surovosti in zlobe.

Ko nastopi čas, da otrok doraste in deduje očetovo ter materino zemljo, pogosto ugasne v njem vsa ljubezen do roditeljev. To navadno prenese na edino stvar — zemljo. To hoče imeti za vsako ceno, neredko tudi za ceno življenja svojih staršev.

Francu Tomšiču v Budjanji vasi pri Zuzemberku je oče v svoji oporoki zapisal polovico posestva, polovico pa njegovi materi. Toda Tomšič je hotel imeti vse, tudi materin delež. Da bi to dosegel, se poslužuje najizkrotnejših načinov. Zrtev je njegova lastna mati, ki ga je rodila, odgajala in skrbelo zanj. Iz dneva v dan jo sin pretepa, jo davi in obkłada z najgršimi izrazi. Revica je vsak dan mokra, ker jo sin poliva enkrat z gnojnico, drugič spet s pomijami in mrzlo vodo. Pred dnevi, ko je krmila živino, je prišel k njej in jo obmetal s krvavim blatom. Se v usta ji ga je stlačil.

Kaj napravite iz...

... starih rjuh, ki jih več ni vredno krpiti? Slaba mesta uporabimo za pomivanje posode. Iz boljših delov rjuh odrežemo večje in manjše kosce ter jih zaročimo. Uporabljamo jih kot brisače za brisanje posode ali za otroške brisačke.

... starih prtov? Boljše dele uporabimo prav tako lahko za brisače, slabše in manjše pa lepo zabrbeno in jih uporabljamo kot prtčke pri jedi.

... starih nylon nogavic s spušenimi zankami? Predvsem kupimo vedno, če je le mogoče, dva para enakih nogavic, saj si s tem z vsako parico jesa in denarja, ker sta vedno vsaj dve nogavici celi. Če so pa nogavice že preslabše, jih razrežemo in z njimi podložimo enošteke nogavice na snevarnih mestih.

... bluz z raztrganimi ovratniki? Kupimo blago nasprotne barve, ki pa je v skladu z barvo in kakovostjo bluze ter napravimo novo ovratnik in manšete.

Sobo in kuhinjo ima njegova mati. Ko se je pred dnevi vrnila s polja, je našla vrata kuhinje odklenjena kot vedno, ni pa bilo v njej več štedilnika, čeprav je bil zidan...

Tudi žena Franca Tomšiča možu pomaga s podpihovanjem, namesto, da bi mater kot ženska ščitila pred njegovimi strovoštili.

Kje so množične organizacije v tej vasi? Ali spe? Mar nihče

ne vidi, da zaradi nasilja svojega lastnega otroka trpi stara žena, ki se dan za dnem, noč za noč trese pred njim, morda celo za golo življenje.

Cas je, da pomorejo Tomšičevi materi tisti, ki so za to poklicani, a tudi organi ljudske oblasti naj posežejo vmes, da zaščitijo trpete ženo pred lastnim sinom. — Toda tudi Franca Tomšič naj za svoja brezsrčna dejanja ne ostane nekanzovan.

Dve zimi na stopnišču

Mlademu strugarju 19-letnemu Janezu Pircu — enostranski partizanski siroti se obeta, da bo moral še eno zimo prebiti na stopnišču hiše na Celovski cesti št. 248.

Ze v začetku leta sta bila v Slovenskem poročevalcu objavljena dva članka, ki sta osvetljevala tegobe Janeza Pirca in njihove vzroke.

Sedle so tožbe in pritožbe na sodišču tako, da je nasprotna stran ki pritožbam uspeša zavleči vso stvar vse do sedaj. Sodišče je namreč razsodilo, da mora Jožefa Boljka izprazniti sobo, katero je po pokojni stari materi podedoval Janez Pirc. Tega Boljkova ni hotela storiti. Sedle je odloča okrajnega sodišča, da se izvrši prisilna de-ložacija, toda tudi na to se je Boljkova pritožila na okrajno sodišče, katero je s svojim sklepom z dne 2. XI. 1955 pritožbi ugodilo in vrnilo zadevo prvostopenjsko sodišču in ponovni postopek. V sklepu okrajno sodišče sicer priznava pravilnost dovoljenja prisilne izpraznitve sobe, toda bi moralo biti Boljkovi preskrbeli drugo ustrežno stanovanje. Izgleda, da dejstvo, da Pirc biva, že nad eno leto na stopnišču ni važno, medtem, ko bi Boljkovo lahko prev-

zel na stanovanje njen brat Alojz Boljka in njegova žena, ki sta lastnika omenjene hiše. Za sebe, sina in hčer imata namreč triobno stanovanje s kuhinjo, vendar Boljkove noče-ta, ker sta v sporu in stalnih tožbah z očetom Janeza Pirca.

V tem je tudi glavni vzrok, da mora Janez Pirc že od avgusta 1954 dalje spati na stopnišču, takorekoč na odprtem prostoru. Pa ne samo, da bi Alojz Boljka lahko prevzel se-stro na stanovanje, ima tudi še eno sobo prazno (nad skladištem) v katero se je Boljkova hotela vseliti že l. 1947, pa se je potem vselila v sobo Janeza Pirca (takrat se niso bili v sporu), ker je le-ta odšel v šolo v Kranj.

Na koncu vsega se človek zgraža in vprašuje, kako je mogoče, da se vsa zadeva vleče že toliko časa prav v primeru partizanske sirote. Pričakovati bi, da bo vsaj sodišče v takih kritičnih primerih poslovalo malo hitreje, ne pa da bo zavlačevalo stvari v nedogled. Odgovorni ljudje naj pomislijo samo na sebe, kako bi se počutili v primeru Janeza Pirca, pa bi pravi gotovo zadevo rešili prej, kot pa kaže, da bo rešena.

Janez Dolničar

Prvi mrasek

Vložene gobe

Te nas v zimskih mesecih marsikdaj rešijo iz zadrege. Dobro nam služijo za pripravo raznih omak in pa kot dodatki kuhanemu in petenemu mesu ter kot okusen okras miznim narezkom. Jurčke smo že zamudile, a jih tudi ni bilo letos kaj prida. Mnogo je še gospodinj, ki ne vedo, da so vložene svinke odlično nadomestilo za jurčke. Izkušena gospodinja in dobra kuharica mi je zatrjevala, da so celo boljše. No potem pa kar sezimo po njih, saj je trg še kar lepo založen z njimi. In kako jih pripravimo?

Mlade, majhne, zdrave in trde svinke označimo in jih čisto operemo. Potem jih kuhamo v vreli vodi toda le nekaj minut (3-8). Nato jih stresemo na rešeto, da se dobro odcede. Posebej zavremo kibo, kateremu dodamo cel poper, lovorjev list in malo muskatovega cveta ali orsežja. Nektere gospodinjne dodajajo gobam tudi timijan in vejč koprne. To je pač odvisno od okusa. Odcedjene in ohlajene svinke zložimo tesno v kozarce ter nanje zlijemo popolnoma ohlajen kis, stati mora nad svinčkami. Drugi dan nalijemo v kozarce še 1-2 žlici olja in zavežemo kozarce s celofanom. Hranimo na suhem in hladnem prostoru.

Ali so tonzile res odveč?

Ceprav nam tonzile, ali kakor jih poznamo v vsakdanjem jeziku — mandeljni — pogosto nagajajo in jih želimo odstraniti, vendar tudi oni opravljajo svojo funkcijo.

V pediatrični praksi se mnogokrat pojavi vprašanje, ali naj odstranimo tonzile in žrelnico. Tudi starši se to vprašujejo, zlasti, če se vnetje mandeljnov večkrat ponavlja.

Otrok se rodi z imunostjo (odpornostjo proti boleznim), ki jo dobi od matere. Ta se z dojenjem sicer nekoliko podaljša, a je vendar kratka. Otrok sam reagira na infekcije iz okolice in zgradi svoje lastne rezistence, narava pa mu daje pomoč v obliki limfatičnega tkiva, iz katerega so zgrajene tudi tonzile in žrelnica (poleg drugih bezgavk).

Velikost tonzil varira kot varira velikost nosu ali ušes. Limfatično tkivo v prvih letih življenja hitro raste, njegova rast prehiteva rast drugih tkiv.

Kljub važnosti limfatičnega tkiva, posebno tonzil in žrelnice, se večkrat pojavi vprašanje njihove odstranitve. Indikacije lahko razdelimo v dve skupini. V prvi so primeri, kjer povečane tonzile in žrelnica ovirajo požiranje in dihanje. Možno je tudi, da adonidna razrast slabi sluh s tem, da stiska tube, ki vodijo do srednjega ušesa, kar pa se redko zgodi. V drugo skupino pa spadajo stalno se ponavljajoče infekcije, tonzilitis, absces tonzil in često vzročito povezano kronično vnetje sinusov ter obnosnih votlin, ki se odpravijo v nos. Kronično vnetje tonzile so lahko vzročniki srčnih, ledvičnih in drugih revmatičnih bolezni.

Ni še pojasnjeno, zakaj otroci bolečine vnetih tonzil bežijo proficirajo v trebuh. Otroci češče tožijo, da jih boli trebuh, kot pa, da jih boli grlo. Akutno vnetje mandeljnov sedaj običajno hitro pozdravimo s sulfamid ali antibiotiki. Mnogo težje pa pozdravimo kronično vnetje, hipertrofije (povečanja), limfatičnega tkiva pa ne moremo odstraniti drugače kot v operaciji, razen, v kolikor se samo zmanjša, kadar minejo leta rasti.

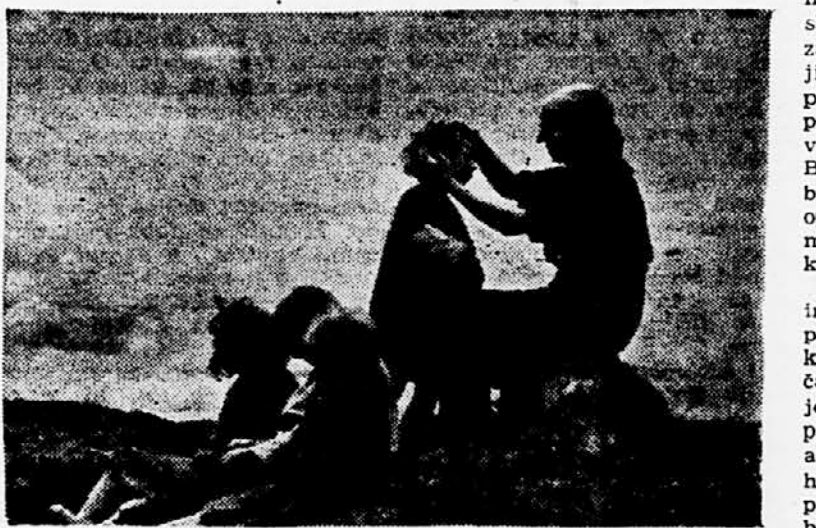
Dr. A. M.

Nesrečna pentlja!

Znano je, da štejejo k otrokovim dobrim lastnostim tudi tiste, ki mu jih priuče starši. Nedvomno sodi semkaj tudi to, kdaj starši naučijo otroka, da se — če že ne popolnoma in brezhibno — vendarle sam oblači, zapevja naramnice, gumbce, itd. in končno tudi, kdaj si zna zavežati vezalke na čevljih in napraviti pentljo. Te navade, oz. vse to otrokovo znanje ne vzbujajo pri njem samo ponos, temveč mu daje prve znake — samostojnosti. Prav to pa je tisto, kar najbolj privlači otroka k takim dejanjem. In četudi se zaradi tega kdaj pa kdaj pohvali, mu to ne smemo šteti v zlo. S pravilno vzgojo mu je moč lahko tudi prevečiglatno in

nepravem mestu izraženo hvajisanje usmeriti na pravi tir. Naj zdaj tem vrtcicam dodam nekaj drugih, ki, žal, kažejo, da mnogi starši teh osnovnih navad oz. »dolžnosti« otrokom niso dali, še več, vsega tega jih

pa bi bilo, da bi svoje otroke čimprej naučili poleg drugega tudi to, da bi znali zavežati pentljo! Ceprav je tudi za to potrebno nekaj časa in potrpljenja, je nujno, da zna, to otrok pri svojih šestih letih. Brez

Mamina pomoč

niso naučili. Najlepše nam to lahko razloži sledeča zgodbičica.

Šestletnega otroka vodim k telovadbi. Točneje enkrat žena, enkrat jaz, kakor pač nanese. In rečem, po neki strani sem se tega navadil. Ne mislite, da morda zato, ker je pač potrebno žrtvovati tisti čas. Vzrok je drugje in mislim — upravičen. Ko namreč pripravim otroka v garderobo in samo močje gledam, kako se moj otrok preobleči in preobuva, se mi je že večkrat zgodilo, da so me drugi otroci, taki, ki so prišli brez spremstva k telovadbi, obkrožili s najrazličnejšimi prošnjami.

hvale, moji hčeri že od tretjega leta dalje ne zavežem več pentlje, niti ne zapnem nobenega gumba.

»Tovariš, preobuje me! Spet drugi: »Ne znam zavežati vezalke! In tretji: »Pentljo mi napravite, prosim...!« Skratka prošeni in želja je neštetno. Kdo bi se upiral tem živahnim otrokom, ki žele čimprej v telovadnico? Verjemite ali ne: podobno je po končani telovadbi. In tako bi lahko skoraj vsem, ki nimajo s seboj staršev, zavežal pentljev! Da, ta nesrečna pentljal!

In spet verjemite ali ne — nikomur ne bom več zavežal pentljev! Zakaj? Mar tisti starši, ki pošiljajo otroke k telovadbi, res ne pomislijo, kdo bo otrokom po končani telovadbi zavežal vezalke in napravil pentljo? Vem, da si ta ali oni od staršev težko vzame toliko časa, da bi spremil otroka k telovadbi. To sicer tudi od nujno. Nujno

ČAS JE, DA BODO POSKRBELE ZANJE

Trije otroci so, vsak od drugega očeta. Dva deklica in punčka, ki je tako velika, da po svoje že prav čedno brblja. Brata je hodila v šolo, večkrat pa tudi ne. Zunaj je lepše. Nihče ju ne upravlja, kje sta bila? Ali sta delala. Mnogo so otroci prepričani sami sebi. Mati hodi v službo, dopoldne in popoldne. Preprostota žena je to, leonaj da zna pisati. Po ves dan je ni doma, zato so največkrat otroci sami svoji gospodarji. Včasih pa so tudi zaprti v majhni, slabo prezračeni kuhinji, kjer ima mleta kaj redko opraviti. Mati ima rada otroke, le da je to premalo in je njena ljubezen pogosto napačna, saj jih z njo samo podpira v raznih pustolovščinah pred sosedji in drugimi. Na vsakem koraku v svoj hiši čutiš da ni trdnje roke, da ni nikogar, ki bi stihel za red in vzgojo vseh otrok, zlasti pa starejših dečkov.

To se vleče že nekaj let. Sosedje majajo v glavnem, prav tako pa

tudi drugi stanovalci široke blatne ceste ljubljanskega predmestja. Socialno-skrbitvenim organom na tem terenu ni ostala za družina šerita. Videli so, da so pristopili dečkov vedno večji. Govorili so z macedari, obvesnili pa so o stanju te družine tudi socialno-skrbitveno MLO. Že lani in letos znova. Toda rešitve ni bilo. Otoci pa se sejo in z njimi vse napake, katerih se ni nihče potrudil izkoreniniti. Kako naj mati o svoji preprostosti vzgaja otroke, če je sama potrebna vzgoje? Zato tudi ne more razumeti, kako velike važnosti je prav skrbna vzgoja. Njej se zdi samo ob sebi umerno, da so otroci sami doma, zaprti ali pa kje zunaj na cesti. Tako je tudi vzela otroka iz vrta. Druga o-četa spet ni pustila v kolonijo z izgovorom, da njima kaj obleti. Nekako zaprla se je ta žena pred zunanjim svetom, zlasti pa pred svojjo bližnjo okolico. — Sama

Morda ne. Morda nosijo del krivde tudi njeni bližnji sosedje ali pa množične organizacije na terenu? Morda je bil način, s katerim so prišli k njej, nepravičen, obsojajoč in premalo tovariški, prijateljski, svetlojoč. Ali ji je kdo povedal, da je traja vsak dan enkrat, dvakrat pomesti stanovanje, poribati pod v sobi in kuhinji, vedno prati perilo? Ali ji je kdo povedal, da je njena vzgoja do otrok nepravilna, in ji pokazal smernice, kako naj jih vzgaja?

Zdaj, pred enim mesecem je socialno-skrbitveno varke komune poskrbelo, da se najde izhod tudi v tej družini. Organi socialnega skrbitstva so se lotili tega z vso odločnostjo, kajti tu imajo pred očmi, da je treba pomagati materi, zlasti pa otrokom, ki so te pomoči res še zelo potrebni. Marsikateremu otroku pomaga socialno-skrbitveno s tem, da ga pošlje v kuhinjo, se pa najde vmes tudi

kak otrok, ki tega ni potreben. Tako je bil deležen letos počitnic na Rakitni tudi neki otrok, ki ima doma urejene razmere, njegovo oče pa kar 40.000 din, mesečnih dohodkov.

Dva dekca in deklica bodo torej zrasli s pomočjo družbe v dober in pošten državljane in ško-da le, da ni socialno-skrbitveno MLO zanje poskrbelo že tedaj, ko je prejelo prvo prijavo terenskih socialno-skrbitvenih organov.

Kaj, še pridrvi drug kampanj

ZAMENJAM

ZAMENJAMO brezhiben kamion "Chevrolet", 3-tonski, za brezhiben kamion pol do 1 in pol tone. Veletrgovina Crikvenica, v ogl. odd. pod »Plačam selitve«.

PODSTRESONO SONČNO parketirano sobo in predsobo v Šiški zamenjamo za dve sobi, ali kuhinjo kjerkoli v Ljubljani. Ponudbe v ogl. odd. pod »Plačam selitve«.

ZIMNICI (v eni; žima, v eni pa volina), novi, zamenjam za šivalni stroj z okroglim kolničnim krmom. Ulica Vide Pregarčeve 9. III. leto, Moste, 21432-6

RAJDO «Kovna» 49. nov. zamenjam za stavbno parcelo ali kupim. Polize se: Izanska c. 154. 21502-6

POSEST

KRASNO POSESTVO naprdaj v bližini Gorice. Naslov v ogl. odd. pod »Kupim«.

ENI DVOBRUZIŠKO hišo z malo vrta kupim. Nudim krasno stanovanje v centru. Ponudbe javite v torek na tel. 32-339 do 10. ure.

PARADIZI BOLJANI prodam lepo urejen vinograd, breskov nasad in sadovnjak v skupni izmeri 1 ha. Zraven lepa velika hiša, ki jo deli s kletjo, kletjo, inventarjem in stiskalnicami, vse v odličnem stanju. Vse je tako ob cesti, oddaljeno od postaje 4 km. Savnik Anton, Armovala 10. Brežice, 21417-7

NIIVO 2.000m² med Kamnikom in Dupleto prodam. Polzevde pri Beč, Kamnik, Podkora 9, 21335-7

ZAMENJAM za zemljišče 1000 m² ali kupim manjšo hišo ali tristo m² stanovanje v Šiški, za Bežigradom, v Timnovem ali v Rožni dolini. Ponudbe pod »I. M. 1533« v ogl. odd. pod »Kupim«.

SESTI I. reda, tik tramvajске postaje, zamenjam za enostanovanjsko hišo v Ljubljani. Ponudbe v ogl. odd. pod »Kupim«.

TRIDIVNO PARCELO v centru mesta zamenjam in doplčam z najemno za komfortno dvosobno stanovanje. Ponudbe v ogl. odd. pod »Centers«.

PROJAM gradbene parcele v najlepšem delu mesta Celje. Vprašajte: Ivan Simunovič, Zagreb, Grebengradska 11.

SELVJA ENODRUZIŠKA VIŠJA s 6 sobami in vrtom (v Cenu) naprdaj. Naslov SP Celje, 21481-7

DVOBRUZIŠKO HIŠO v okolici Kranja kupim. Plačam po dogovoru. Naslov v podružnici Slovenskega poročevalca Kranja, 21489-9

OSTANOVANJSKO TROSOBNO udobno sončno hišo z vrtom in Ljubljani prodam. Ponudbe v ogl. odd. pod »Vesljivo«.

OKAL ali pol vile kupim. Ponudbe pod »Centers« v ogl. odd. pod »Kupim«.

MA SKLADISKA, obkasa 130 m², s priključno pisarniško prostorom prodam. Ponudbe pod »Ljubljana-Centers« v ogl. odd. pod »Kupim«.

VA HIŠE (ca 3-sobna stanovanja) v ogl. odd. pod »Centers«.

NAPRODA: večja parcela, bližina železniške postaje Sevnica. Primerno za večjo stavbo ali podjetje. Polzevde v prodajalni št. 21500-7

ENONADSTROPNA HIŠA v Zagrebu, vseljava, s podstrešno, enostanovanjsko, 4-sobno stanovanje z ostalimi pritlikalniki, 20 minut od predorskega tramvaja, na obronku Sljemena, 500 m nadmorske višine, v gozdu, krasna sončna lega, s 500 m² obilnice in veliko odprto teraso, primerno za manjše gospodinjstvo, ali penzion, naprdaj. Za ureditev je potrebno 500.000 din. Resne ponudbe na OZEHA, Zagreb pod št. 12774. 21251-7

PARCELO, zazidljivo, kupim v Viktorah pod Smarno zero ali v okolici Cirkana. Naslov v ogl. odd. pod »Pod Smarno«.

ENO in DVOBRUZIŠKO stanovanje z vrtom zamenjam za enodružinsko hišo; ostalo po dogovoru. Ponudbe pod »Ljubljana-Centers« v ogl. odd. pod »Kupim«.

KUPIM vseljivo dvo. do trisobno stanovanje ali hišo v Ljubljani ali na periferiji. Ponudbe pod »Takoj« v oglasni odd. pod »Kupim«.

DRUŽABNIKA za skupen nakup hiše isčem. Pismene ponudbe pod »Resen« v ogl. odd. pod »Kupim«.

BARAKO 8x4 m krito opeko prodam. Bajda Franc, Cankarjeva 4. 21242-7

POSESTVO 7 ha: hiša, gospodarsko poslopje, niva, travniki in gozd za razen prodam za 1 milijon 250.000 din. Ponudbe pod »Dolenjska« v ogl. odd. pod »Kupim«.

ENONADSTROPNO VILO, event. tudi polovico, zelo lepo novejšo, prodam najboljšemu ponudniku. Prodajalca: Stanov. Ljubljana, Kodeljeva ulica 15. 21271-7

STANOVANJSKA HIŠA z dvema večjima delavnica, vrtom in nivo, naprdaj v industrijskem središču Celje. Naslov v podružnici SP Celje, 21306-7

GARSONIERO ali sobo s posebnim vzhodom kupim. Ponudbe v ogl. odd. pod »Centers«.

BIVSO GOSTILNIŠKO HIŠO z gospodarskim poslopjem in nekaj zemljo prodam. Ponudbe pod »Gorenjska« v oglasni odd. delku SP. 21344-7

V NAJEM

SLAŠČICARNO v Zagrebu, dobro opremljeno, na prometnem kraju, odstopim z vsem inventarjem zaradi bolezni. Ponudbe na OZEHA, Zagreb, pod števil 12.775.

MALO STRUŽNIČNO namizno v najem. Ponudbe pod »Damenina« v ogl. odd. delku. 21277-6

SVETLE PROSTORE za delavnico za mirno obrt nujno isčem — Borzi Simandl, Ljubljana, Mestni trg 8. 21282-6

STANOVANJA

PROJAM dvosobno komfortno stanovanje ali polovico hiše; ni vseljivo, oziroma za zamenjavo. Naslov v ogl. odd. pod »Kupim«.

ENOSOBNO STANOVANJE zamenjam; prodam krasen radio. — Naslov v ogl. odd. 21274-9

FILMSKI DELAVEC, samaki, želi primerne sobo, po možnosti prazno. Ponudbe pod »Solidnost« — odtisnost« v ogl. odd. 21370-9

RESNA STUDENTKA išče sobo, instruirano latinsko in angleško. Naslov v ogl. odd. 21369-9

SAMSKO SOBICO isčem za nekaj let; dam nagrado (najraje od 100.000 do 200.000). Naslov v ogl. odd. 21368-9

UPOKOJENA medicinska sestra išče sobo. Plača dobro. Po potrebi: neurje bolnika. Ponudbe v ogl. odd. pod »Dobrosrda«.

MLADA POROČENKA brez otrok išče sobo — prazno ali opremljeno. Za nagrado nudita letovanje v Mostarju ali Dubrovniku. Ponudbe v ogl. odd. delku pod »Dubrovnik«.

MANJSO OPREMLJENO SOBICO v strojem centru zamenjam za velično neopremljeno centralno blizni okolici. Ponudbe v ogl. odd. pod »Zamenjam«.

PROJAM dvosobna komfortna stanovanja. Ponudbe pod »Komfort« v ogl. odd. pod »Kupim«.

DAM brezobrestno posojilo za eno do dvosobno neopremljeno stanovanje s kopalnico, do 3 km oddaljeno od centra Ljubljane. Možen in postopen Dubrovnik. Ponudbe pod »Samski intelekt« v ogl. odd. 21326-9

DVOBOBNO STANOVANJE v Kranju kupim. Ponudbe v ogl. odd. prazno sobo ali pomojele. 21530-9

SOBO v Ljubljani isčem; najraje v centru mesta. Ponudbe v ogl. odd. pod »Trgovka«.

SOBO ZAMENJAM za sobo in kuhinjo ali veliko sobo, v postojni pri Bežigradu — Šiški. Ogled od 18. do 13. ure v ponedeljek. Zupančičeva ul. 12/IV. levo, 21510-9

SOBO s posebnim vzhodom v centru zamenjam za večjo ali malo enosobno stanovanje. Ponudbe pod »Ugodna zamenjava«.

DAM POSOJILO in nagrado za prazno sobo. Ponudbe pod »Dobra priložnost«.

LEPO PRAZNO SOBICO s posebnim vzhodom in bližnji bolnice, zamenjam za enako. Pismene ponudbe v ogl. odd. pod »Ugodna priložnost«.

DVOBOBNO SONČNO STANOVANJE na Reki (bližina centra) zamenjam za podobno ali malo večje kjerkoli v Ljubljani. Ponudbe v ogl. odd. pod »Reka«.

SIVILJA išče sobo; v prostem času pomaga šivati. Ponudbe pod »Poštena« v ogl. odd. 21366-9

KOMFORTNO lepo enosobno stanovanje zamenjam za večje ali dam nagrado in plačam selitve. Ponudbe pod »Takoj«.

SOBO, opremljeno, oddam. Ponudbe pod »Samec« v ogl. odd. 21486-9

PODSTRESONO SOBICO 5,80 x 3,80 m v centru, s posebnim vzhodom, zamenjam. Ponudbe pod »Takojšnja selitve« v ogl. odd. 21489-9

TRAKO SOBICO kjerkoli isčem. Dam zelo visoko nagrado. Ponudbe pod »Soba« v ogl. odd. 21489-9

UPOKOJENKA bi šla pazit otroka na dom. Ponudbe pod »Kotičke«.

APOTEKAR iz Vojvodine išče za sva študenta opremljeno sobo kjerkoli v Ljubljani. Ponudbe v ogl. odd. pod »Galantna 3-J.«.

PRIJEMEM na stanovanje in hranilo študenta. Ponudbe pošljite v ogl. odd. pod »Centers«.

DVA MIRNA TOVARISKA vzajemno stanovanje. Ponudbe v ogl. odd. pod »Zadovoljstvo«.

VEČJO SOBICO primerno za pisarniški lokal, v centru mesta išče za takoj DRŽ. ZALOŽBA SLOVENIJE

SOBO, prazno ali opremljeno — nujno išče starejši uslužbenec, gre tudi kot sostanovalec. Ponudbe pod »Jesen 52.«.

V SKROMNO kletno sobo sprejemem sostanovalko. Ponudbe pod »Kromna in poštena«.

ZA STANOVANJE pomagam gospodinj. Ponudbe v ogl. odd. pod »Maločlanska družina«.

DOBRA KUCHARICA išče sobo, v popoldanski urah bi pomagala v gospodinjstvu. Ponudbe pod »Poštena« v ogl. odd. 21458-9

ZA ENOSOBNO STANOVANJE v predmestjih Ljubljane dam visoko nagrado. — Ponudbe pod »Stanovanje« v oglasni odd. 21479-9

TRI LEPE SOBE v centru zamenjam za komfortno dvosobno stanovanje s kabineto; ena soba lahko ločeno. Ponudbe pod »Podjetja — ustanove« v ogl. odd. 21480-9

MIREN FANT išče sobo kjerkoli — tudi izven Ljubljane. Naslov v oglasnem odd. 21512-9

PRAZNO SOBICO isčem proti nagradi. Provice, Hrenova 8. 21483-9

ZA SOBICO dela upokojenka — šivilja. Vprašajte: Lah, Petkovcova škova nabrežje 41. 21454-9

ISČEM opremljeno ali prazno sobo za takoj. Nagrada letovanja na morju. — Ponudbe pod »Centers« v ogl. odd. 21163-9

HRANO IN STANOVANJE isčem. V prostem času pomagam pri gospodinjstvu; sem pridna in poštena. Gregorec, Smartinska 8. Ljubljana. 21286-9

STUDENTKA s Primorske nujno išče sobo; gre tudi za sostanovalko. Ponudbe v ogl. odd. 21228-9

PRAZNO SOBICO zamenjam za večjo ali enosobno stanovanje. Ponudbe pod »Razne uslugosti« v ogl. odd. Ogled od 18. ure dalje. 12244-8

VISOKO NAGRADO dam tistemu, ki mi odstopi sobo za kratko dobo. Ponudbe pod »Hitro« v ogl. odd. delku. 21477-9

SOBO in hrano dam za dopolnilno pomoč Ivkovič. Veterinarska bolnišnica. 21270-9

SOBO išče mizarski pomočnik v državni ali privatni hiši; za nagrado nudj razna mizarska popravila. Naslov v oglasnem oddelku. 21286-9

PRAZNO SOBICO isčem dam; visoko nagrado. Naslov v oglasnem oddelku. 21265-9

STUDENTKA — absolventka nujno išče sobo za eno leto. Gre tudi kot sostanovalka. Ponudbe pod »Eno leto« v oglasni odd. delku SP.

KIDOR mi preskrbi sobo, dobi nagrado; eventualno pomagam v gospodinjstvu. Naslov v oglasnem oddelku. 21286-9

ZA PRAZNO SOBICO nudim na grad. Ponudbe pod »Gotovina« v ogl. odd. delku. 21381-9

KMEČKO DEKLE išče stanovanje; pomaga pri gospodinjstvu. Naslov v ogl. odd. 21282-9

IZGUBIJEHO

ZATEKEL SE JE rjav mlad pes Buldog Erjavčeva 12, hišnik. 21482-10

RAZNO

NISEM PLAČNICA dolgov za Cehli Mirkom, šoferjem Cehli Elizabeta, Rimskov 10. 21377-11

UPOKOJENEC starejši, mirnega in počtenega značaja, želi spoznati upokojenko, staro od 60 do 68 let za skupno gospodinjstvo. Ponudbe v ogl. odd. pod »iskrenost«.

ZNACAJNA uslužbenka želi spoznati dobrosrčno prijatelja. — Ponudbe v ogl. odd. pod »idealna bodočnost«.

VOLČJAKA čuvaja podarim. Postojnska 52. 21215-11

KLJUČAVNICAR srednjih let, do brega značaja, želi poznanstva z dekletom ali vdovo brez otrok, najraje s šiviljo z lastnim stanovanjem. Ponudbe na SP Celje pod »Srečna bodočnost«.

SRB, srednje postave, uslužbenec, si želi dopolnjenja z mlado Slavko. Ponudbe v ogl. odd. pod »Značajna«.

OTROKA vzajem za svojega v starosti od 1 do 4 let. Ponudbe v ogl. odd. pod »Dobra mati«.

ISČEMO Marito Moškono, rojeno leta 1906 v Rumi, in hčer Evo Meier, roj. 1924 v Rumi; živeli sta do 1945 v Mariboru. Naj se javita (ali oseba, ki kaj ve) na naslov: Anton Dom, Cromerec 21, Zagreb. 21389-11

KDO BOJA (in posodi ali prodaj) list »Brivce«, Trst, letnik 1938, ker ga knjižnice nimajo, naj javi: Stanek, Kokaljova, Ljubljana. 21274-11

NAJDIŠČEJA nahrbtnika s posebnim plaščem izgubljenega v Ljubljani, prosim, naj sporoči za nagrado na naslov: Trpin Franc, Petkovec št. 26, pošta Rovte. 21217-11

PREKICUJEMO neretišne govornice, govorne v gostilni pri »Zlati kaplji«, v zadrugi Srednja vas v Tuhinju. Droic Jože, Srednja vas 34. 21478-11

POZIVAMO Revo Martina in Zoro Jožeta bivša mehanika pri »Oljarnah« Ljubljana, da javita svoj naslov. Oljarni v Likvidaciji, Ljubljana, Tovarniška ul. 41. 21489-9

UPOKOJENEC, vdovec brez otrok, z mesečnim dohodkom 9.500 din, želi spoznati žensko svojo osebno pokolnino za skupno življenje, starost od 40-50 let. Dopise pošljite na SP Zagorje pod »Dobra gospodinja«.

26-LETNI osamljenec želi spoznati dobrosrčno tovariško. Ponudbe pod »Diskretnost« v ogl. odd. 21388-11

POZNANSTVO z do 44-letno inteligentno isčem. Opisati razmere in točen osebni opis s sliko, ki se diskretno vrne. Ponudbe v ogl. odd. pod »Ljubljana 49.«.

PRIBLIŽNO pred 17 dnevih je bila najdena ženska zapetna ura. — Naslov v ogl. oddelku. 21524-11

STAREŠO GOSPO, ki bi vzela v svo oskrbo meter in šolobveznega otroka iščem, ostalo po dogovoru. Zupančičeva ul. 12-IV levo, od 10. do 13. ure. 21509-11

LOČENEC 41 let star, gre v skupno gospodinjstvo. Naslov v ogl. odd. 21508-11

BRAK — JAZBEČARKA, stara 50 mesecev, temnorjava barve, se je izgubila. Javite na naslov: Blažim Jakob, Draga 37, Ljubljana. 21507-11

Komisija za razpis mesta direktorja podjetja za izdelovanje umetnega kamna in betonskih izdelkov »CEMENTAR« Ljubljana razpisuje po 10. čl. Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov

mesto DIREKTORJA podjetja »Cementar«, Ljubljana, Vodovodna 3a.

Kandidat naj bo gradbeni tehnik s petletno prakso in strokovnim izpitom ali gradbeni delovalec z večletno prakso.

Pravilno kolkovanje prošnje z navedbo osebnega in strokovnega življenjepisa oddajte Občinskemu ljudskemu odboru Ljubljana-Bežigrad, Ljubljana, Parmova 33, najpozneje do sobote 19. novembra 1953.

Ena od kandidatov je umrla naša draga sestra in teta

FANIKA VOŠNJAK učiteljica v pokoji

Pokojnica leži v Andrejevi mrliški vežici na Zalah. Pogreb bo 14. nov. 1953 ob 15. uri izpred pokopališča na Viču. Ljubljana, Celje, Split, Ribnica, Velenje, 12. nov. 1953. Zalujoči ostali.

Ena od kandidatov je umrla naša draga sestra in teta

FANIKA VOŠNJAK učiteljica v pokoji

Pokojnica leži v Andrejevi mrliški vežici na Zalah. Pogreb bo 14. nov. 1953 ob 15. uri izpred pokopališča na Viču. Ljubljana, Celje, Split, Ribnica, Velenje, 12. nov. 1953. Zalujoči ostali.

Ena od kandidatov je umrla naša draga sestra in teta

FANIKA VOŠNJAK učiteljica v pokoji

Pokojnica leži v Andrejevi mrliški vežici na Zalah. Pogreb bo 14. nov. 1953 ob 15. uri izpred pokopališča na Viču. Ljubljana, Celje, Split, Ribnica, Velenje, 12. nov. 1953. Zalujoči ostali.

Ena od kandidatov je umrla naša draga sestra in teta

FANIKA VOŠNJAK učiteljica v pokoji

Pokojnica leži v Andrejevi mrliški vežici na Zalah. Pogreb bo 14. nov. 1953 ob 15. uri izpred pokopališča na Viču. Ljubljana, Celje, Split, Ribnica, Velenje, 12. nov. 1953. Zalujoči ostali.

Ena od kandidatov je umrla naša draga sestra in teta

FANIKA VOŠNJAK učiteljica v pokoji

Pokojnica leži v Andrejevi mrliški vežici na Zalah. Pogreb bo 14. nov. 1953 ob 15. uri izpred pokopališča na Viču. Ljubljana, Celje, Split, Ribnica, Velenje, 12. nov. 1953. Zalujoči ostali.

Razpisujemo mesta za RACUNOVODJO, MEDICINSKO SESTRO in ADMINISTRATORKO. Pogoji: za vsa tri mesta ustreza izobrazba, za računovodjo in medicinsko sestro začetna daljša praksa. Plača po uredbi, dodatna plača za medicinsko sestro, tudi položajni dodatek. Družinska ali amaska stanovanja ter prehrana na razpolago v zavodu. Prošnje z življenjepisom sprejema Uprava Doma za duševno defektne otroke v Dornavi.

Mehanična tkalnica »METKA« Celje razpisuje mesto strojnega tehnika — začetnika

Plača po tarifnem pravilniku. Pismene ponudbe dostavite na upravo podjetja.

GRABENO PODJETJE »SAVINGRAD« CELJE razpisuje mesto tajnika — sekretarja podjetja

Pogoji: srednješolska izobrazba ter večletna praksa na podobnih mestih — Plača po tarifnem pravilniku. Nastop službe takoj ali po dogovoru. Pismene ponudbe s kratkim življenjepisom in optimno dosedanjega službovanja pošljite na upravo podjetja.

Prodaja o dobro ohranjeno TELEFONSKO CENTRALO tipe Siemens NEHA 3/45 na 24 Voltov

Obrnite se direktno na naslov: IMPOL, industrija metalnih polizdelkov, Slovenska Bistrica

Komisija za volitve in imenovanja pri Občinskem ljudskem odboru Metlika razpisuje naslednji delovni mesto v administraciji OBLO:

mesto PRAVNEGA REFERENTA in mesto REFERENTA za komunalne in gradbene zadeve

Za mesto pravnega referenta je potrebna fakultetna izobrazba; za referenta za komunalne in gradbene zadeve pa popolna srednja šola (gradbeni tehnik). Ponudbe s podrobnim življenjepisom dostavite na OBLO Metlika, najpozneje do 1. decembra 1953.

Ena od kandidatov je umrla naša draga sestra in teta

FANIKA VOŠNJAK učiteljica v pokoji

Pokojnica leži v Andrejevi mrliški vežici na Zalah. Pogreb bo 14. nov. 1953 ob 15. uri izpred pokopališča na Viču. Ljubljana, Celje, Split, Ribnica, Velenje, 12. nov. 1953. Zalujoči ostali.

Ena od kandidatov je umrla naša draga sestra in teta

FANIKA VOŠNJAK učiteljica v pokoji

Pokojnica leži v Andrejevi mrliški vežici na Zalah. Pogreb bo 14. nov. 1953 ob 15. uri izpred pokopališča na Viču. Ljubljana, Celje, Split, Ribnica, Velenje, 12. nov. 1953. Zalujoči ostali.

Ena od kandidatov je umrla naša draga sestra in teta

FANIKA VOŠNJAK učiteljica v pokoji

Pokojnica leži v Andrejevi mrliški vežici na Zalah. Pogreb bo 14. nov. 1953 ob 15. uri izpred pokopališča na Viču. Ljubljana, Celje, Split, Ribnica, Velenje, 12. nov. 1953. Zalujoči ostali.

Ena od kandidatov je umrla naša draga sestra in teta

FANIKA VOŠNJAK učiteljica v pokoji

Pokojnica leži v Andrejevi mrliški vežici na Zalah. Pogreb bo 14. nov. 1953 ob 15. uri izpred pokopališča na Viču. Ljubljana, Celje, Split, Ribnica, Velenje, 12. nov. 1953. Zalujoči ostali.

Ena od kandidatov je umrla naša draga sestra in teta

FANIKA VOŠNJAK učiteljica v pokoji

Pokojnica leži v Andrejevi mrliški vežici na Zalah. Pogreb bo 14. nov. 1953 ob 15. uri izpred pokopališča na Viču. Ljubljana, Celje, Split, Ribnica, Velenje, 12. nov. 1953. Zalujoči ostali.

Ena od kandidatov je umrla naša draga sestra in teta

FANIKA VOŠNJAK učiteljica v pokoji

Pokojnica leži v Andrejevi mrliški vežici na Zalah. Pogreb bo 14. nov. 1953 ob 15. uri izpred pokopališča na Viču. Ljubljana, Celje, Split, Ribnica, Velenje, 12. nov. 1953. Zalujoči ostali.

Ena od kandidatov je

Splošno izobraževanje v Zasavju

V Zasavju so v polnem teku pripravave za znanjsko izobraževalno leto. Za splošno izobraževalno leto, ki bo vključilo vse delovne ljudi, posebno njih na vsi, bodo skrbela organizacije Rdečega križa, kmetijske zadruge, organizacije ljudske tehnike, ženska društva, društva inženjerskih in tehnikov in drugi. Samo tečajev Rdečega križa za doraščajočo šolsko mladino bo 44, nekoliko manj pa bo kmetijskih nadaljevalnih šol. V znanjskem času bodo tudi številni gospodarski tečaji, za katere je med dekleti in ženami veliko zanimanje. Za odrasle ljudi bodo večerna predavanja o kmetijstvu, živinoreji, vlogarstvu in podobnem. V programu večernih predavanj in tečajev je tudi ljudska tehnika, vključno s predavanji o pomenu industrializacije naše države, o trifrikaciji, o važnosti hidrocentral itd., da bi seznanila delovne ljudi z zahtevami, ki jim čisto niso razumljive.

Prvi pomoči, PAZ itd. Nameravamo so tudi predavanja o našem družbenem razvoju, o vlogi ljudske mladine in podobnem. Obdanske komisije, v katerih so prav tako zastopniki vseh zainteresiranih organizacij in društev, bodo izbrale ustrezno obliko tečajev in s tehnične in organizacijske gladi pripravile vse potrebne, da bodo tečajji in šole lahko 1. decembra začele delati. Se pred bo seminar z vsem predavatelji, na katerem jih bodo seznanili s programom in urnikom tečajev in šol.

Člani okrajne komisije so mnenja, da bi v kmetijskih nadaljevalnih šolah morali znanjati štivilo ur, ki so predvidene za predavanja iz splošnih predmetov, na račun praktičnih predmetov, za katere je veliko zanimanje. To seveda ne pomeni, da bi povsem odpravili splošne predmete na teh šolah, toda že značilni zahteva, da je v programu več praktičnih predmetov. Na koncu naj še omenimo, kaj so sklenile občinske komisije za splošno izobraževalno leto. Komisija v Vidnuh-Kriškem je n. pr. odločila, da bodo kmetijske nadaljevalne šole v Leskovcu, Velikem Podlogu in na Rakli. V teh krajih so posebni odbori, ki bodo zbirali prijave za tečaje, preskrbeli prostore, kurjavno itd. Pri tem jim bo pomagala seveda tudi okrajna komisija. F. Štinec

Šolstvo v ljutomerski občini

V Ljutomerški občini imajo 25 osnovnih ustanov, med katerimi je 9 osnovnih šol, 2 nižji gimnaziji, glasbena šola, 3 otroški vrtni oddelki in 10 vrtičkarskih oddelkov. Na desnem bregu Mure je 56 odst. učnih moči brez strokovnega izpita, medtem ko jih je na osnovnih šolah ljutomerske občine le 46 odst. takih. Na nižjih

in za polovico boljka kakor v osnovnih šolah ostalega Pomurja. Tudi sestava učiteljskega kadra je v Ljutomerški občini nekoliko slabša. Na desnem bregu Mure je 56 odst. učnih moči brez strokovnega izpita, medtem ko jih je na osnovnih šolah ljutomerske občine le 46 odst. takih. Na nižjih

IZ OZBOLTA
Sneg, ki je zapadel pred dnevi, je napravil kmetom in Črmeniški žrpi precej škode. Ker se niso spravili z njim, poljski pridelki, tudi delavci, ki grade most čez Črmenico pri Ozboltu, sneg zelo ovira. Cementni okrajniki in leseno ograjenje je že precej čisto. Sedanjost mu prenesle je 3 tone, zato morajo avtomobili prevažati tovor v manjših količinah in ga pretovarjati. Kar povzroča precejšnjo izgubo časa. Domačini so tudi zelo nezadovoljni z neprimernim dohodom na brod, ki vozi čez Dravo na železnisko postajo. Posebno na desnem bregu je, hod zelo strm in nevaren. Harsikom je že povzročilo neprijetno koplje v mrzlih valovih Drave. Pozimi, ko se napravi led, pa je dostop do broda še bolj nevaren. Zato bi bilo najnujno potrebno ta dohod primerno urediti, zgraditi nekaj stopnic in napraviti vsaj kaslino ograjo. P.

Seja Zveze borcev
Na zadnji seji Zveze borcev na Senovem razpravljali o pripravah za občne zbornice ter o vlogi vseh aktivov in krajevni odbor. Predsednik Senovem in Brestanec, Rastanec, Pradolob, Dovškem, Brežju in Koprivnici, Pomenili so se tudi o pripravah za občinsko konferenco, ki bo ob koncu novembra. Pozabljeno niso še na razmere otrok padlih borcev, predvsem na njihove šolske uspehe. O tistih, ki imajo slabe šolske ocene, se bodo poročili z materami in skrbniki na posebnem sestanku. K.

IZ ŠOSTANJA
Občinski ljudski odbor v Šostanju je sklenil zboru volivcev. Vse volivce, ki imajo pravico do zborov bodo občinski ljudski odbor podal volivcem poročila o svojem delu istodobno bodo izvolila tudi 16 krajevnih odborov.

Zbori volivcev na Senovem
Te dni so v senovski občini v teku zbori volivcev. Dosele se že bili v Koprivnici, Velikem Kamnu in pri Antonu, danes pa bo zbor v Dobrovi. Na zborih razpravljajo predvsem o bodoči gospodarski in komunalni dejavnosti občine. Nam poslušajo važne politične in gospodarske zadeve. Poleg ostalega volimo tudi krajevne odbore, ki jih bomo imeli v Senovem, Brestanec, Rastanec, Pradolob, Dovškem, Gornjem Leskovcu, Koprivnici in Kostanju. V. G.

LEDINE NAD IDRJO
Vas Ledine je kakih 10 km oddaljena od Idrije in leži skoraj 1000 metrov nad morjem. Dosele je v ta kraj po trilateral na teden prinašala pismošnja pošta, sedaj pa nas je nemilo iznenadilo dejstvo, da ji je občinski ljudski odbor ukinil mesečni honorar. Zdradi tega je seveda prekinita z dostavo pošte, ki je še vse od 1. novembra nismo prejeli. Pismošnja namreč ne more opravljati tega dela samo za 1900 din na mesec, ki mi jih daje Poštna direkcija. Menimo da ni potrebno dokazovati, da je dostava pošte potrebna. Vprašujemo pa se, ali naj odgovorno dnevne časopise in kako bo z neželjenimi zamudami in uradnem poslovanju, kajti pri stanju kakršno je danes, bomo prejeli pošto vsekarer z velikimi zamudami. Stori bomo naš samji ponjo v Idrijo. V. G.

LEDINE NAD IDRJO
Vas Ledine je kakih 10 km oddaljena od Idrije in leži skoraj 1000 metrov nad morjem. Dosele je v ta kraj po trilateral na teden prinašala pismošnja pošta, sedaj pa nas je nemilo iznenadilo dejstvo, da ji je občinski ljudski odbor ukinil mesečni honorar. Zdradi tega je seveda prekinita z dostavo pošte, ki je še vse od 1. novembra nismo prejeli. Pismošnja namreč ne more opravljati tega dela samo za 1900 din na mesec, ki mi jih daje Poštna direkcija. Menimo da ni potrebno dokazovati, da je dostava pošte potrebna. Vprašujemo pa se, ali naj odgovorno dnevne časopise in kako bo z neželjenimi zamudami in uradnem poslovanju, kajti pri stanju kakršno je danes, bomo prejeli pošto vsekarer z velikimi zamudami. Stori bomo naš samji ponjo v Idrijo. V. G.

SPORT

Kako izbereš dobre smučke?

Zima je pred vrati. V športnih trgovinah so smučke že naprodaj. V zadnjih dveh letih se je kakovost naših navadnih alpskih smuček precej izboljšala, vendar je med njimi še vedno nekaj parov, ki ne ustrezajo.

Ce pomislimo, da so smučke že zmerom sorazmerno zelo drage in da si jih vsakdo je težko nabavi, je prav, če seznanimo tudi naše bralce kako naj si izbirajo dobre smučke. Kajti znano je, da s slabimi smučkami težko smuča še tako dober smučar. Kaj še začetnik. Stopili smo v trgovino. Pred nami so zelo lepo zložene cele vrste smuček, ki so na videz druge lepše od drugih. Toda za smučarja to ni najvažnejše. Naj si p-štetne čisto drugačne, dobre smučke. Prične se izbirati.

Dolžina smučki. Lahko se držimo starega ljudskega izreka, ki pravi, naj bodo smučki dolže do pravega vznošja. Odrasli moški uporabljajo na splošno smučki, ki so dolge 210 cm ženske pa nekaj krajše (185 do 190 cm). Otroške in pionirske smučki naj bodo krajše od 180 cm. Če smučar želi v kratki dobi narediti nekaj smuček, ki so na videz druge lepše od drugih. Toda za smučarja to ni najvažnejše. Naj si p-štetne čisto drugačne, dobre smučke. Prične se izbirati.

puje smučki. Če bomo kupovali smučke, ki so izdelane iz lahkega in sušnega materiala, nam bo smučanje veliko lažje, kajti ena sama napaka izmed teh stvari je povzročila več truda pri obvladovanju najosnovnejših likov ter spreminjanja smučanja v mikro nastavo v užitek.

Ai ne samo to! Čas je tudi, da bi naša podjetja za izdelovanje smučarskih rekvizitov izbirala samo kvalitetno blago, s čimer bo pridobila tudi proizvodnja vobne in ugled izdelovalcev. To vprašanje se tiče nas vseh, izdelovalcev in potrošnikov, saj nihče ni mogoče brez smuček. Če bi vsi državljanji za praktično slabo rabno blago.

Smislov neomajen v vodstvu

Zagreb, 12. nov. Prekinjene partije IX. kola velikega turnirja so se končale takole: Matanović — Geller 1:0 (4. potez, brez nadaljevanja), Smislov — Munev 1:0 (brez nadaljevanja po 40 potezah), Dückstein — Filip remi (brez nadaljevanja, 41. potez), Bertok — Firc 1:0 (Prirčeva obramba, 46. potez), Bisguier — Barca prekinjeno (sicilijanka v poziciji za remi), Karakalija — O'Kelly prekinjeno (ispanska, nekoliko bolje za Karakalija), Ivkov — Fuderer prekinjeno (v dobli situaciji za Ivkova).

Stanje na tabeli: Smislov 7, Trnovič 6, Matanović 6, Dückstein 5,5, O'Kelly 5 (1), Gligorič, Geller 5, Ivkov 4,5 (1), Milič, Rabar in Filip 4,5, Bisguier 4 (1), Firc 4, Fuderer in Barca 3,5 (1), Milica 3, Karakalija 3 (1), Poreka in Bertok 3, Udovčić 2 točki.

Izmed prekinjenih partij istega kola na turnirju mladost sta se končali dve in sicer takole: Monić — Jovanović prekinjeno, Franc — Franc 1:0. Srečanje med Sukšto in Matulovićem je bilo ponovno prekinjeno.

»Nepredali niso bili gromovitno učinkoviti«

Pariz, 12. nov. Francoski tisk je mnenja, da imajo Jugoslovani, ki so v Franciji ostali še enkrat nepopravljivi, za zaslugi nogometnih bogov sreče, ker je bila tekma še dve minut pred koncem z 1:0 izbravljena za remi. Vsi gledalci so pri zavrtili, da se bodo igralci nepopravljivi, slišno vti pa je bil, da naj bodo zadovoljni, ker to je ni tako strašno. In kraju pravil, da so Jugoslovani izbravljena za remi, kar bi preprečilo, kakor kdaj koli popel. Posebno ima možno obrambo, o kateri se lahko reče, da nima nje ni hoda.

Vse, kar to možstvo dela, dela dobro, resno, znanstveno, estetsko in dovršeno. Nedvomno pa njegovi napadatelji niso zmerom gromovito učinkoviti. V napadnih vrstah se je občinstvu najbolj priljublili Mitulović kot »zvezda druge vrste«.

»Franci Tituret« niše med drugimi, List je zadonel, estetsko in dovršeno. Nedvomno pa njegovi napadatelji niso zmerom gromovito učinkoviti. V napadnih vrstah se je občinstvu najbolj priljublili Mitulović kot »zvezda druge vrste«.

Gradišnik — predsednik AD Ključar?

V četrtak je bila v Celju izredna skupščina AD Ključarja. Celjavci so pred mesecem zaradi ugotovitev poročal v eni izmed naših prihodnjih števk, veseno že vnaprej objavljamo rezultate tajnih volitev za predsedniško mesto največje in največje atletske kolektiva v državi. Med 31 volilnimi upravičenci se jih je 44 izreklo za dosedanjega predsednika Fedorja Gradišnika, ki pa je pred mesecem zaradi službene premostitve dal odpoved na to mesto ter zato tudi tokrat ni bil na kandidaturi. Isti, Nekaj manj glasov je dobil znan prijatelj Ed. Golc, Gicica na neznanu stališče tov. Gradišnika do izida volitev. Gradišnikova volitev pri AD Ključarju zdaj še odloži. V primeru, da bo tov. Gradišnik vzel pri svoji prvotni odločitvi, bo postal predsednik AD Ključarja tov. Ed. Golc. M. B.

NEKAJ O ČRNOBELSKIH NOGOMETASIH

Za začetek — z bosimi nogami

Kakor večina podeželskih nogometnih klubov, tako so se tudi črnobeljski nogometasi za težavo približali naprej. Spomnili so stopnjo na četlem polju bosni vzhle. Imeli so tudi športni pogoji lepe uspehe, kar je v ponos vsej Dolenski.

Sportno društvo »Belokranjski klub« je bilo v letošnjem sezoni povezano s TVD Partizanom iz Črnomlja. Požrtvovalnost in skromnost igralcev ter uspehi na zelenem polju so kaj hitro navdušili na četlem polju bosni vzhle. katerim je tudi nekaj takih, ki so omogočili nogometasem, da so prišli do skromnih rekvizitov. Odigrali so nekaj prijateljskih tekem, A možto in mladinci pa so

PRVA BISERNA POROKA PO OSVOBODITVI

V soboto je bila na ljubljanskem stadionu prva redka slovesnost. Član okrajnega ljudskega odbora tov. Josko Gorjanec je izročil jubilejno listino nad 80 letarima Antonu in Emiliji Sedlarič, ki sta stavela biserno poroko ob 60-letnici zakonske zveze, katero sta sklenila 24. novembra 1893. leta v Ljubljani.

Takšen dogodek ni vsakdanji ne je v Sloveniji, temveč tudi v vsi državi. Vsi prijateljski tekmamrež je v zgodnji mladosti po nesrečnem naključju izgubila sluh, eden zaradi padca, drugi zaradi bolezni. Vsi prijateljski tekmamrež je v zgodnji mladosti po nesrečnem naključju izgubila sluh, eden zaradi padca, drugi zaradi bolezni.

HLADILNICA

ZADRUŽNO PODJETJE V IZGRADNJI — ZALOG LJUBLJANA, MIKLOŠIČEVA 6

Kupimo več rabljenih ELEKTROMOTORJEV, in sicer:

- 60 PS 720 obr/min 380/220 J y
- 40 PS 720 obr/min 380/220 J y
- 30 PS 720 obr/min 380/220 J y

Interesente za prodajo prosimo, da nam sporočijo na naš naslov: leto gradnje (tipa), znamko, in kakšnem stanju je motor in ceno.

ELEKTRO-TRBOVLJE, TRBOVLJE

8 kvalificiranih elektromonterjev in inkasanta. Stanovanja za samce preskrbljena. Interesenti naj pošljejo pismene ponudbe ali pa se osebno ogledajo na upravi Elektro-Trbovlje, Trbovlje, Trg svobode 9.

Tovorni avto »FORD« in traktor »KRAMER«

oba generalno popravljena, v brezhibnem stanju ugodno prodaja Kmetijska zadruga Zreče, zaradi nabave poljedelskih strojev.

ZADRUGA ZREČE.

KOPAONIK

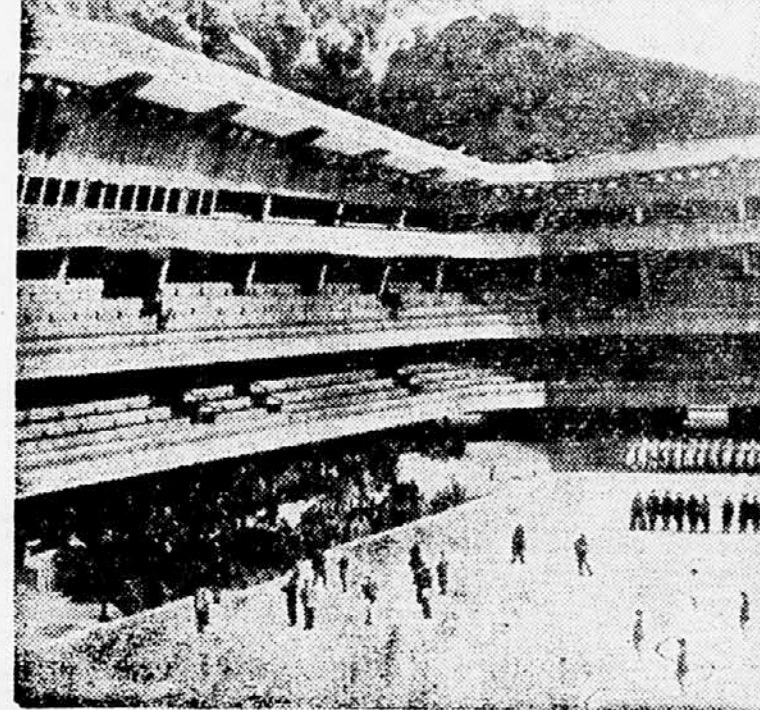
podjetje za promet z gradbenim materialom
BEOGRAD, Zmaj Jovina 3, p. predal 29, telefon: 21-166

1956 predstavnik za LR Slovenijo

Prejemki po tarifnem pravilniku. Prošnje z opisom dosedanjega službovanja in strokovne izobrazbe dostavite na naslov do konca novembra t. l.

Uvedenega v lesni industriji

NAJLEPŠI LEDNI STADION NA SVETU

Dne 20. oktobra t. l. t. j. najanko tri mesece pred dnem, ko se bodo v olimpijski Cortini d'Ampezzo začele VII. zimsko olimpijske igre, dana priložnost za stvarno zimsko prireditelje izročili namenu najlepši objekt vseh naprav, ki so jih za olimpiado zgradili v tem italijanskem zimovisku.

Stadion leži približno 400 m daleč od središča mesta in je po svoji zgradnji podobni, kakor tudi po sodobni ureditvi ena najmodernejših športnih stavb na svetu. Gradbeni deli so trajala približno štiri leta in so bila možgane z vsemi potrebnimi reprezentativnimi in neogibno potrebnimi prostori za druge neogibne potrebe na stadionu. Je tam pripravljena tudi nekaj več kakor 4000 m² velika umetna ledena ploševca, na kateri se lahko izvede dve hokejski igriščici obsegu 60x30 m. Med njima bo še skoraj 11 m nezasedenega prostora.

Velik del stroškov za ureditev tega stadiona so terjale seveda naprave za izdelovanje umetnega ledu, med njimi največ 58.000 m³ ledu, ki so položene pod površino za stalno izdelovanje in izboljševanje ledu. Stadion sam ima prostora za približno 7000 ljudi, vendar za bodo med olimpijskimi igrami s pomožnimi napravami potreba na stadionu. Je tam pripravljena tudi nekaj več kakor 4000 m² velika umetna ledena ploševca, na kateri se lahko izvede dve hokejski igriščici obsegu 60x30 m. Med njima bo še skoraj 11 m nezasedenega prostora.

Velik del stroškov za ureditev tega stadiona so terjale seveda naprave za izdelovanje umetnega ledu, med njimi največ 58.000 m³ ledu, ki so položene pod površino za stalno izdelovanje in izboljševanje ledu. Stadion sam ima prostora za približno 7000 ljudi, vendar za bodo med olimpijskimi igrami s pomožnimi napravami potreba na stadionu. Je tam pripravljena tudi nekaj več kakor 4000 m² velika umetna ledena ploševca, na kateri se lahko izvede dve hokejski igriščici obsegu 60x30 m. Med njima bo še skoraj 11 m nezasedenega prostora.